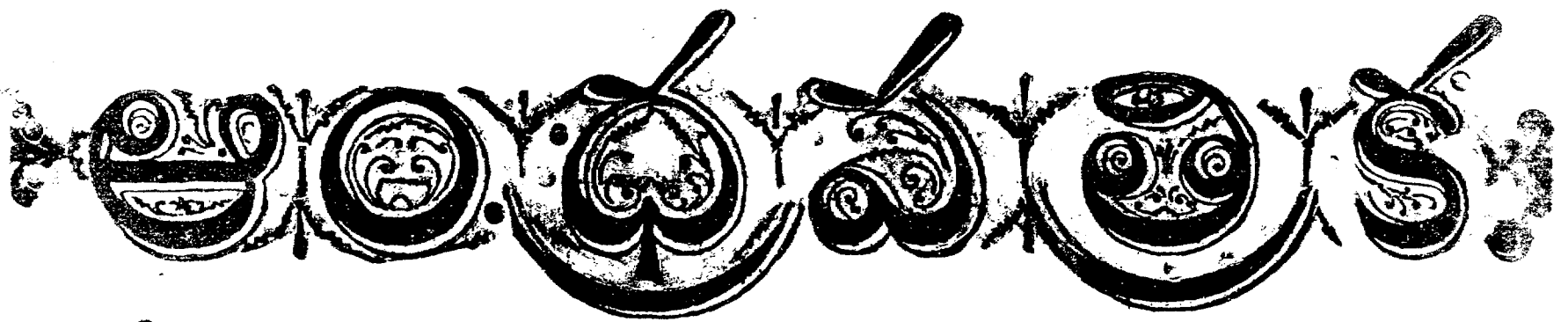

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-కి 0-1-0.

Telephone No. 544.

3109/2

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మేనెల 14-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస శుద్ధ దశమి ౧౦.

No. 37
సంచిక 32

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సరము తీరి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును బావుల బూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవంతిది

ఈమందును దుడ్డగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

కుష్టుకు తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-13-0

ఈతైలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు,
కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

వేలకు మందు

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-4-0

ఈమందును తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మ
ముగ్గుల వెండ్రుకలకు హాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.

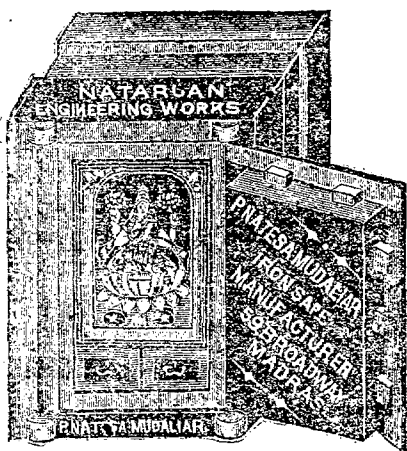
రోమహరి డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు శం
కునిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము
నలు పెక్కదు, మంటయిండును. రోమములు రాలిపోవును

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీది మదరాసు.

సరసము

దృఢమైనది

యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా రయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు
ఈవిగన తెలుపబడిన వారివద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువాడు,

ప్రాచైటింగ్, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. విరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు
ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు
చేయుటయందు సమర్థులగువాడు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగ్స్,
నట్టాలు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బురాయప్పిల్లెటి, పెద్దనాయకన్ పేట,
మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్జరు యిచ్చిన
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

నమ్మకమైనది

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

10.5-24 తేది శనివారమునుండి 17-5-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6-15 నిమిషమున కాత్రి
9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15
గంటలకుకూడ యూనివర్సల్స్ స్క్రీమింగు సినియల్ డి
కేగిల్లుటాలన్న మిక్కిలి భయంకర, ధైర్య,
కృత్యములు, ప్రాణముతీయము, ప్రాణముపోవుట మొదలగునవిగల అధ్యాయము. ప్రేక్షకులకు
సన్ & ఆన్ లిటిల్ ప్రధానపాత్రలను ధరించిరి. ఉపకథలు
10, 11, 12, నాలుగవవారము 6 భాగములు. యూనివర్సల్స్
గ్రేట్ బాక్సింగు సినియను డి లెడర్ ఫువర్స్ ఇంటర్ నేషనల్
చూపును & కామిక్ కూడ చూపబడును.

కావలెను

ఫిల్ములను తయారుచేయునట్టి కంపెనీకి వాటాలను కన్
వాసు చేయు ఏజంట్లు ప్రతియూరిలోను కావలెను. కమిషను
ధారాశ్రమముగా నియ్యబడును. వివరములకు ఈవిగనఫిలీంస్
మునకు వ్రాయవలెను.

ఇండియన్ సినిమా ఫిల్ములకంపెనీ లిమిటెడ్,
నెం 4, కెన్సెల్ సంగు, ఎగ్మూరు, మద్రాసు.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బీ 1-కి 1-4-0
ఈదంతచూరముతో పండ్లతోముటువలన చిగుళ్లు గట్టివుడును,
చిగుళ్లనుండి రక్తము కారవంతును. నోటుగ్గంధములేక యం
డును. పండ్లముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

చిత్ర విచిత్రపు పనులకు పేరుపొందినది?

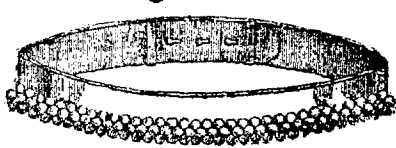
పద్మాణములకు, వంశీలకు ఉపయోగించునట్టి

కెంపులుచెక్కిన మోపు

ధర రూ. 40, రూ. 150 వరకు గలదు.

బంగారు, రత్నములు యిచ్చిన మజారిమాల్రము రూ. 15-25 వరకు అగును.

పద్మాణములు

సాదా రకము 10 ను 15 నువరకును 'చేయవచ్చును'
మజారి రూ. 12లగును. గజ్జలుగలది 15 ను 30 ను
వరకు చేయవచ్చును. మజారి రూ. 25-50 వరకుగలదు.
సరసము బంగారు, పేలైన మణులకు, రత్నములకు
ఘాచీనిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ;

112, ఫుటల్ నూఅంధమైన క్యాటలాగు ధర రూ. 1-0-0. నగలరత్నములు, 25, చైనాబజారుపేటి, మద్రాసు.

6వ ఆంధ్ర వైద్యసమేళనము, నెల్లూరు

నేడు 14-5-24 ప్రారంభ మగుట

అధ్యక్షులు:—శ్రీమాన్ కవిరాజు ప్రతివాదిభయంకర కృష్ణమాచార్యులుగారి యుపన్యాససంగ్రహము.

ఆయుర్వేదము—దాని మహిమ

సర్వోత్తమమున నాయుర్వేదమునందలి యింకొక కాలమున నత్యుత్తమమునందుండి లోకకల్పానికము నా పొంది చి కాలదుర్విపాకవశంబున నిప్పుడు దుర్లభమందునుండు ట అందలు నెరిగినదియే. ఆయుర్వేదముయొక్క ఉత్పత్తిని ప్రాచీనము యోగ్యతను నిఖలభారతవర్షీయవైద్యసమేళన వైద్యులు పడునలుగురు మహానీయులును నాకు ముందు నీయ ద్యక్షింపకము నలంకరించిన విద్యుగురు మహాశయులును మండల సమేళనముల కధ్యక్షుల వహించినవారైనందున కీర్తిని పొంది పరచియున్నారు. దుర్భిమానవిరహితులగు పాశ్చాత్యులమాడ కొంద రివిషయము సంగీకరించి యున్నారు. మొన్న నీనడుము మహానుభావాలకులచే నీయమితు లయిన దేశీయవైద్యవిచార జనమితివారు ఆయుర్వేదముయొక్క మహిమను చర్చించి సహా తుకముగ నిర్ధారణచేసి యున్నారు. వారినివేడియందు సమితి మంత్రి కెవ్రెజి. శ్రీనివాసమూర్తి బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్. గారు వ్రాసిన పరిశీలనమున ఆయుర్వేదముయొక్క గొప్పతనము ను స్ఫుటపరిచిరి. ఈవిచారణయందు శ్రీనివాసమూర్తిగారు అగవరించిన విచక్షణతకును ఓషికకును వారిని మనము ఎంతయు కృతజ్ఞులము. కొనియాడవలసి యున్నది.

అతిప్రాచీనమున ఎల్లరచే నంగీకరింపబడి ఋగ్వేదపు కాలమునండియు నేటివరకు ప్రచారమున నుంచుడి భూతభవిష్య ద్వర్తమానములను త్రికాలములందును అభాధితములుగ నాచరణమున నుపపదిన సిద్ధాంతములతో నొప్పును సర్వదేశ సర్వ కాలసర్వావస్థలందును తత్త్వాత్మకము ఉచితమగునీతిని నడుప ననువగు ప్రక్రియలతో విరాజిల్లును ప్రకృతి మారనంతవరకు దీనిని గూడ మార్చవలసిన యవశ్యకతలేక ఎల్లకాలము ఒక్క రీతిని ఉండగల పద్ధతులచే నింపబడినదై ఇవిడికిగను పొందిక గను కట్టబట్టుముగ నిర్మింపబడినదై యొప్పు నీయాయుర్వేదతంత్ర ప్రవేశానికి కుల్యమగునది ఇప్పటికిని మరెప్పటికిని గూడ కలుగదనుట అతిశయోక్తిగాని దుర్భిమానముగాని కాజాలదు. పాశ్చాత్యులందరను రోగమునియు చికిత్సయనియు కూడ తెలియక అడవిమనుష్యులవలె అజ్ఞానమై యుండుకాలముననే ఆన గా క్రిస్తుప్రట్టుట కనేకతాబ్దులును ముందే మనదేశమున ఆయుర్వేద సిద్ధాంతములు పై చెప్పబడిన యుత్తమపద్ధతులతో నేర్పడి ఆచరణమున నుంచుడి యుండెను. తత్కాలవిద్యాపీఠమును నలంకా విద్యాపీఠమును ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణమున జగత్ప్రసిద్ధిగాంచి నలుదిక్కులనుండియు విద్యార్థుల నాకర్షించుచుండెను. ఐరోపాఖండమున మొదటి వైద్యాలయము క్రిస్తు పిమ్మట 10 యవ శతాబ్దమున నెల్లూరునందు. క్రిస్తుకు పూర్వ మనేకతాబ్దులును క్రిందటనే అశోకచక్రవర్తి తన దేశమునను పరదేశములందును మనుజులకును జంతువులకును గూడ చికిత్సాసహాయమునర్పించుట వైద్యాలయముల నెల్లొల్లెను. ఈ విషయములను ముద్రాపితమిహాసముడగు విన్నెంటు ప్రియగారు తన గ్రంథమున వ్రాసెను.

4 వ శతాబ్దమున భారతదేశమును దద్దించిన చీనాయాత్రికుడగు హుయెన్ త్సాంగ్ అనునాయన పాటలీపుత్రమునందలి భర్తవైద్యకాలము చూచి చకితుడయ్యెను. అచ్చట బౌద్ధధర్మములచిత్రముగ నిచ్చుటయేగాక అన్నపత్రములుకూడ ఇచ్చి రోగులను కాపాడుచుండిరి.

ఇతర దేశములన్నియు భారతదేశమునుండియే వైద్యశాస్త్రములను నేర్చుకొనెననుట కనేకప్రమాణములు కలవు. 9 వ శతాబ్దప్రాంతమున అరబ్బులు సంస్కృతగ్రంథములను అరబ్బి పెరిషియో భాషలలోనికి పరివర్తనము చేయించి వైద్యసిద్ధాంతములను ఇచ్చితిమనదియే నేర్చుకొనిరి. పిమ్మట ఐరోపియనులు 17 వ శతాబ్దమువరకు అరబ్బిగ్రంథములనుండి వైద్యశాస్త్రములను నేర్చుకొనుచునేయుండిరి. ఈ విషయమున ముద్రాను గవర్నరుగా నుండిన ఏంస్టియోఫువుగారు ఇట్లుచెప్పియున్నారు. వైద్యశాస్త్రము హిందూదేశముననే ఉద్భవించిన దను విషయముందరికి తెలియునో తెలియనో నాకు సందేహముగా నున్నది. కాని ఆది యధార్థముగ విషయము. ఈ శాస్త్రము మొ

నది. 17వ శతాబ్దాంతమువరకును ఐరోపియన్ వైద్యశాస్త్రజ్ఞు లీశాస్త్రమును అరబ్బి వైద్యగ్రంథములనుండి నేర్చుకొనుచుండిరి. అరేబియా వైద్యులు అనేకతాబ్దులును పూర్వమే భవ్యంతరి చరకనుశ్రిత మున్ను భారత వైద్యశాస్త్రజ్ఞుల గ్రంథముల నుండి తమ జ్ఞానమును సంపాదించిరి.

జీర్ణోద్ధారణము

పై శిష్టానుబంధ మహానీయులందరను ఆయుర్వేదాత్మకవైద్యమును సువిపులుగు నిరూపించియుండుటచే నే నిపుడావిషయమును విడిచి పూర్వకాలమున అత్యుత్తమతే నంది లోకావకారకమై విలసిల్లి నేటికాలమున క్షీణించిపోవుచుండు ఈవైద్యకసంప్రదాయమును పూర్వపుస్థితికేముట్టుకూర్చుముగ ప్రయత్నింపుడని మనవియొనర్చుచున్నాను. జీర్ణవస్థయందుండు నీదేవాలయమును పునరుద్ధరింపుడని విన్నవించుచున్నాను.

ఎందుకు ?

అతిప్రాచీనకాలమున అప్పటి పరిస్థితుల ననుసరించి ఏర్పడిన వైద్యపద్ధతిని ఇప్పు డెందుకు పునరుద్ధరింపవలెను. ఆయుర్వేదప్రక్రియను ఎందుకు అభివృద్ధికి లేవలెనను ప్రశ్నకు ఉత్తరముగలదు. ఈక్రిందికారణములచే ఆయుర్వేదమును భారతదేశమున అభివృద్ధికిలేవలెను. ఆకారణములలో నొకటి జాతీయత. ఆయుర్వేదము జాతీయమగుటవలన మనదేశమున దాని సభివృద్ధికిలేవలెను. జాతీయతావేదమునది జాతీయము. హితార్థమున ధర్మతత్వమును ఎవరిస్వరూపస్వభావముల కెయ్యది అను గుణముగనుండునో అయ్యది వారికి హితముగనుండును.

భారతీయులు తరతరములుగ నలవాటుపడి యాచరించుచుండు శ్రుతి స్మృతిహితసంపురాణములందు చెప్పబడిన ధర్మముల కనుగుణములగు ప్రక్రియలు కలిగియుండుటచే నది భారతీయులస్వరూపస్వభావముల కనురూపమైయుండును. శ్రాత స్మార్తఆహ్వానకర్మములను పరిశీలించి చూచిన నవి ఆయుర్వేద తంత్రములయందలి స్వప్రవృత్తి పక్రియలందు చెప్పబడిన వానికెంతయు సరిపోవుచుండును. ఆయుర్వేదమునందు స్వస్థ వృత్త ము గ ద న చ ర్మా వి ధి యం దు చెప్ప బ డిన బ్రాహ్మ మహాత్మాత్థానము దంతధానము శౌచము స్నానము మున్నగునవి ఆహ్వానములందు నిత్యకర్మములగు చెప్పబడినవి. గర్భాదాన సీమంత పుగంపనవాదిక మగు ఆయుర్వేదచౌదిత సంస్కారవి శేషములు మోడకర్మములలో చేర్చి స్మృతికర్మములను సూత్రకర్మములను విధించియున్నారు. వీరి సర్వర్తనపద్ధతియు పాతంజలదర్శనమునందలి యమనియమపద్ధతులను ఒకటియే. న్యాయవై శేషిక దర్శనముల యందలి పదార్థ విజ్ఞానపద్ధతిని సాంఖ్యదర్శనమునందలి ప్రకృతి ఆత్మమున్నగు తత్త్వపద్ధతిని అనుసరించియే ఆయుర్వేదసిద్ధాంతము లేర్పరచబడినది. కర్మబ్రహ్మ మిహాంశలతత్త్వము వల్ల యంబులకు ఈ పద్ధతు లడుగు దాటవు. ఇట్టి సిద్ధాంతము శ్రుతులకాలమునుండియు అనుగతమై వచ్చుచుండు దేశీయుల సాంప్రదాయములకును పద్ధతులకును, ఆచారములకును, స్వరూప స్వభావములకును అనుగుణమును మేలుచేయునదియొకటియేమను నగుటచే ఆయుర్వేదప్రక్రియ మనకు జాతీయమైనది అందుచే మనదేశమున దీనిని వృద్ధికి లేవలెను.

రెండవది సౌలభ్యము — మనదేశమున ప్రతివోటను దొరకు ప్రవృత్తులచే ప్రతిమనుజుడును అతిసులభముగ చేసికొనదగిన ప్రక్రియలు కలిగియుండుటచే ఇది సులభమైనది. ఆయుర్వేదపద్ధతిని వైద్యము చేయునాతడు ఏ కుగ్రామమున కరిగినను అచ్చట ప్రతివోటను తనంతట పుట్టి పెరుగుచుండు ఏచెట్టు వేరునో ఏ చెక్కనో ఏ తీగనో లేక ప్రతియింటను ప్రతి దినమును భోజనసంభారములుగ నుపయోగించుచుండు ఏకిరాజా దినుసులతో తీసి రోటిలోదంచి చూర్ణముచేసియో సన్నకంటి పై నూరి కల్పము(ముద్ద) దీసియో మూకటిలో నీళ్లుపోసి కషాయము కాచియో ఖిరముతో మర్చించి మాత్రకట్టియో ప్రతి వాడును జేయగల విధానముతో అన్ని వ్యాధులకును చికిత్స చేయవచ్చును. ఈపనులన అందఱును చేసికొనవచ్చును. వ్యాధియొక్క ఏయవస్థయందైనను ఎట్టిపరిణామమునందైనను అప్పట్లప్పటికి తగినరీతిని అతిసులభముగ వెంటనే చికిత్స నడుప వచ్చును. అలోపతివైద్యుడు ఇట్లుచేయుటకు వీలులేదు. ఈయనకు బౌద్ధధర్మములన్నియు ఏ స్మిత్తుకంపెనీనుండియో రామునియుండును. గ్రామములయందని దొరకవు. వీనినన్నిటిని దైసికీలుపై మోసికొనిపోవుటకు సరియైనబాట లుండవు. వ్యాధి మారినపుడంతయు బౌద్ధధర్మము మార్పుటకు తనహృదయ పోవుచుండవలెను. అందుచే అలోపతివైద్యునివద్ద చికిత్సనందుకోగ సహజంబు సవరివారముగ బస్తీలో వైద్యునివద్ద బస చేయవలసి నదే! పరిలయందా చికిత్సనాగదు. కావున సర్వజనులకును బిడ

లనును ధనికులనును ఎచ్చటనైనను వెంటవెంటనే నడుపగల ప్రక్రియలే నొప్పుచుండుటచే ఆయుర్వేదపద్ధతి మనకు సులభమైనది. ఇట్టి సౌలభ్య ముండుటచే మీ రిద్దాని నాదరింపవలెను.

మూడవది సౌకర్యము— ఆయుర్వేద ప్రక్రియలందుపయోగింపబడు భేషజములన్నియు ప్రతియింటను ప్రతిదినమును నుపయోగించుకొనుటకు రోలురోలి సన్నెకల్లు పత్రము కుండమాకును అనువానితో నూరియు దంచియు వండియు మాత్రయో పొడియో కషాయమో ఫాంటమో తైలమో ఖిరమో మో లేదా మో చేసి కొని సిద్ధము చేయదగియుండుటచే ఆంధ్రును సుఖముగ జేసికొనవచ్చును. ఇవి చేసికొనుటకు యంత్రములుగాని బాయిలర్లుగాని ఫ్లాష్టరీలుగాని మైక్రాస్కోపులుగాని థర్మామీటర్లుగాని ఇంజనీయర్లుగాని ఆవశ్యకములేదు. దీనినిబట్టి మీ రిసిద్ధాంతము నుద్ధరింపవలెను.

నాల్గవది ఆర్థికత:—ఆయుర్వేదప్రక్రియ దేశీయుల ఆర్థికస్థితిగతులను కాపాడుట కెంతయు నుపకరించును. పైజూపబడిన రీతిని ఈపద్ధతియందు సౌకర్యములుండుటచే నది అత్యల్పవ్యయమున నిర్వర్తించగలిగియుండును. విద్యయు ఆరోగ్యమును న్యాయమును పరిజలకు అత్యల్పవ్యయముతో లభింపవలయుననుట మన పూర్వలపద్ధతియై యున్నది. విద్యాశిక్షణమునకు గురుకులపద్ధతియు న్యాయమునకు పంచాయతీ పద్ధతియు ఆరోగ్యమున కాయుర్వేదపద్ధతియు నేన్నాచి మనుజునిజీవితము మితవ్యయముతో సాగిపోవునట్లు మన పూర్వ లేర్పాటు చేసియున్నారు. జీవితము మితవ్యయముతో సాగిపోవుటవలన న్యాయ సత్వధర్మములకు భంగము కలిగింపక శాంతముగను తృప్తిగను జీవయాత్రను గడపుచు నునుజుడు ఐహికపారలౌకిక ఆనందముల ననుభవించవలెగులును. ఆయుర్వేదపద్ధతి అత్యల్పవ్యయముతో ఆరోగ్యమును సంరక్షించుకొనుటకు ఎంతయు నుపయోగించును. ఈపద్ధతియందు విద్యాశిక్షణము దీర్ఘసంగ్రహము బౌద్ధధర్మర్యామ రుగ్గినిశ్చయము మున్నగుపనులకు ధనవ్యయ మల్పముగనుండును.

ఇట్లుఆయుర్వేదవైద్యునకు విద్యాశిక్షణజాదులకు వ్యయ మత్యల్పముగుటచే అతడు పల్లెయందలి బీదగుడి నెలలోని తిండి లేనివారికిని చికిత్సాసహాయము చేయవచ్చును. ఆయుర్వేద తంత్రములందు చెప్పబడిన విధానము ననుసరించి లంఘనపాచన శమచాది ప్రక్రియ లమలించించి చికిత్స యొనర్చితిమేని ఎంత గొప్ప జ్వరమైనను నాలుగైదజాతుల మించని వ్యయముతో నివృత్తమగును. ఇట్లేవ్యాధులన్నిటికి చికిత్సలొనర్చుపద్ధతు లిందు గలవు. విద్యాశిక్షణజాదులకు అత్యధికధనమును వ్యయపరిచిన ఆలోపతివైద్యు డట్లు చేయజాలడు. ఇట్లు బీదసాదులకు ఆర్థికమగుజీవితము కలుగకుండ చికిత్సాసహాయమొనర్చుటకు ఈపద్ధతి మిగుల నుపయుక్తమైనది. దీని సభివృద్ధికి దెచ్చిన విదేశీయులనుండి మిగుమతియగు కోట్లకొలది నెలగలముందుల కనువ్యయము నాపవచ్చును. మద్రాసు దేశీయవైద్యవిచారణసమితివారు ఆయుర్వేదపద్ధతి అలోపతిపద్ధతికంటె అత్యల్పవ్యయముతో సాగునని నిరూపించి రుజువుచేసియున్నారు. అలోపతి చికిత్సలయ మన సగటున మనిషి 1కి దినమునకు చికిత్సకు రు 0.6-2 వ్యయముకాగా ఆయుర్వేద చికిత్సలయమున రు 0.0-8 లు మాత్రము వ్యయమగుచున్నదని వారు సోదాహరణముగ ద్రువపరిచి యున్నారు.

మన చెన్నరాజధానియందు సంచత్సరమునకు 57 లక్షలు రూప్యములనాకు వ్యయమును చేయుచు సుమారు 600 ఆలోపతియ చికిత్సాలయములను మనపాలకులు నడుపుచున్నారు. వానివలన ప్రజలలో నూటికి పదునైదుగురికి మాత్రము వైద్య సహాయము కలుగుచున్నది. ఈలేక్కను అందఱును వైద్య సహాయము కలిగించుటకు ఎన్నికోట్లు వ్యయపరుపవలసి యుండునో ఆలోచింపుడు. మన ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు సంబంధించిన లేక్కలను గమనించినచో ఆసుపత్రులవలన పరిజలకు కలుగుచుండుసహాయము ఆంధ్రదేశమున అత్యల్పముగ నున్నదని తెలిసికొనవచ్చును. ఆసుపత్రులును డాక్టర్లును జనసంఖ్యలో నూటికి సుమారు పదునైదుగురికి సహాయమొనర్చుచుండ ఆయుర్వేదవైద్యులు నూటికి ఎనుబదియైదుగురికి వైద్యసహాయ మొనర్చుచున్నారని తెలియచున్నది. జనాభాలేక్కలలో వైద్యులేక్కల సరిగ తెలుపబడలేదు. ఆలేక్కలపట్టి చూచినను డాక్టరులు సులి 4000 లును వైద్యులు 22000 చేయు ఉన్నట్లు తెలిసికొనవచ్చును. ఇట్టివిధానము దేశీయులధనము వెలుపలకు పోకుండునట్లును అల్పవ్యయముతో పని సాగునట్లును వ్యాపారులను శారకముగను నుండి దేశార్థమును కాపాడునదగుటచే దీని మీరందరు పోషింపవలెను.

విదవది స్వాభావికత. — ఆయుర్వేద సిద్ధాంతము ప్రకృతిస్వభావమున కనుగుణముగీరిని నిర్మితమైయున్నది. ప్రకృతియందు కలుగు పరిణామముల కన్నిటికిని జలమును అగ్నియు వాయువును కారణములై యున్నవి. ప్రకృతియంతయు వాయువుచే చలనమేర్పడి సంయోగవియోగముల నందుచు జలముచే తడియును నగ్నిచేడిమిచే పక్వమునందును నానాభేదల పరిణామముల కాస్తవమై విలసిల్లుచుండును. అందుచే ప్రకృతికిని తత్వరిణామమును ప్రపంచమునకును శీతవాతాతపంబులును తత్కారణములను సోమనూర్వానిలును కారణము లనుట తెలియదగియున్నది. ప్రకృతిపరిణామమున కెయ్యది కారణమో ప్రకృత్యంతర్భూతమగు శరీరముయొక్క పరిణామమునకును అయ్యదియే కారణము కాగలదు. కావున ప్రకృతిపరిణామ కారణములను అగ్ని సోమములు వాయువును శరీరపరిణామంబునకును కారణములని నిశ్చయమగుచున్నది. సోమనూర్వానిలంబులయంతయులే మనశరీరగతంబులగునపుడు కఫపితృసలింబులను పేరున వ్యవహరింపబడుచుండును.

ప్రకృతియందు సోమనూర్వానిలముల నన్నివేళము సరిగ నుండిన అదినుష్టమై యుండునట్లు శరీరమున కఫపితృసలింబులు సరియగు స్థితియందుండు నపుడదియు నుష్టమైయుండును. ఇట్లు ప్రకృతియొక్క స్వభావమును కనిపెట్టి దాని కనుగుణముగ నీసిద్ధాంతప్రక్రియ యంతయు నేర్పరపబడినది. అందుచే నిది స్వాభావికమైనది. ఏకారణమచే నేయంగమున నేరోగము కలిగినను అది త్రిదోషములకు మార్పకలుగక ఏర్పడజాలనందు నను త్రిదోషముల వికృతిని తొలగించినదియు తొలగుటలనను ఏరోగమునకైనను ఏకరూపమును చికిత్సాప్రణాళి ఏర్పడగలదు.

కావున స్వాభావికమై నిత్యమై నిర్వికారమై యెప్పు నీ శాస్త్రము నాదరింపుడు.

విదవది సంపూర్తి. — ఆయుర్వేద చికిత్స ఎనిమిది భాగములుగ విభజింపబడియున్నది. అందొకటి శల్యతంత్రము. ఈభాగమున యంత్రశస్త్రములును వాని కర్మమును బంధములును మూఢగర్భణియును అశ్మశ్మి అర్శస్సు మున్నగు వాని కి సంబంధించిన శస్త్రకర్మములు చేరును. రెండవది శాలాక్యతంత్రము. మెడకు వైపునకు కండ్లు చెవులు ముక్కు నోరు పెదవులు దంతములు గొంతు శిరస్సు అనువానియందు కలుగు వ్యాధులకు శస్త్రావిధములచే చేయవగిన చికిత్స లీ భాగమున కలవు. మూడవది కాయచికిత్స. ఈ భాగమున శరీరమంతయు నాశ్మయించి కలుగు జ్వరము, అతిసారము, క్షయ మున్నగువాని చికిత్సలు చెప్పబడినవి. ఇందు చెప్పబడిన చికిత్సావిధానము ఇప్పటికిని ప్రపంచమున నెచ్చటను నేర్పడలేదనుట అతిశయోక్తి కాజాలదు. స్నేహస్వేదముల నాచరించుట పంచకర్మవిధానము అహారనిర్ణయము నోషహారణము అను నిట్టి విధానములచే రోగకారణముల తొలగించి ఎన్నటికిని మరల నారోగము రాకుండగను మఱియుకరిని మారకుండగను నుండులాగున చికిత్స నొనర్చు పద్ధతి ఈయొక్కవిధానముననే కలదు. నాలుగవదిమూతంత్రము: — ఈ భాగమున కుక్రితోణితకుద్ధి గర్భిణీనియమములు తెచ్చి కిత్స నూతికానియమములు తెచ్చిత్సలు బాలరోగములు తెచ్చి కిత్సలును వర్ణింపబడినవి. విదవది అగడతంత్రము: — ఈ భాగమున పాము లేలు సాలీడు పిచ్చికుక్క మున్నగువాని విషములకు చికిత్సావిధానములు చెప్పబడినవి. ఆరవది భూతవిద్య: — ఈ భాగమున దేవతలు పితరులు అనురులు గంధర్వులు రక్షసులు పిశాచములు మున్నగువాని ఆవేశముచే మనస్సుచెడి బాధపడుచుండువారికి శాంతికర్మ బలిహారణము మున్నగునవి చేసి యొనర్పవలసిన చికిత్సావిధానము చెప్పబడినది. ఏడవది వాజీకరణము. — ఈ భాగమున సత్సంతానము కలిగి దేశీయులు మేధా యుహవిప్రార్థులుగ నుండుటకు కావలసిన బ్రహ్మచర్యము, సంభోగము, శుక్రితోణితకుద్ధి మున్నగునవి విధింపబడినవి. ఎనిమిదవది రసాయనతంత్రము. — ఈ భాగమున వ్యాధివలనను మానసికవాచిక కాయములుగ నొనర్చు అక్రిమవర్తనములనను ఖిద్వాహరవిహారములనను, అకాలమున కలుగు జరామరణములను ఆపుటకు అవలంబింపవలసిన చికిత్సాపద్ధతులు చెప్పబడినవి. ఇట్టి ఎనిమిదిభాగములయందును ప్రపంచమున మనుజులకు కలుగదగిన రోగానీక మంతటికిని చికిత్సావిధానము సంపూర్ణముగ చెప్పబడియున్నది. గ్రంథవి స్రవణిచే వివరముల విడిచి సంగ్రహముగ నాయాభాగముల చెలిపితిని. ప్రాచీనులు ప్రాచీన్ భృగ్గ్రంథములు కొన్నివిలు ప్రము లగుటయు కొంతభిలముగటయు వాస్తవమేకాని చరక, సుశ్రుత, వాగ్భట, వృద్ధవాగ్భటుల తంత్రములును వాని వ్యాఖ్యానములును, వానినుండి సంగ్రహించి వ్రాయబడిన గ్రంథములను భిలములైన గ్రంథముల ననేకముల జూచినవారు వ్రాసినవగుటచే మనకు కావలసిన చికి

త్సాభాగమునకు లోపముండదు. కావున ని య్యది సంపూర్ణమైనది. ఈసిద్ధాంతమున విదవబడిన చికిత్సాభాగ మేమియు లేదు. అందుచే సంపూర్ణమగు దీనిని నాచరింపవలయును.

ఆరవది బాధ్యత. — మైన పేర్కొనబడినట్లు దేశ ప్రజలలో 100 కి 80 గురు జనులయారోగ్య సంరక్షణ భారము దేశీయ వైద్యులపై నిలిచియున్నది. అట్టివారికి ప్రాత్యహము నోసంగి బాగుచేయవలసిన బాధ్యత అందరికిని గలదు. వారు బాగుపడనిచో ప్రజలందరికిని ముప్పుగలుగును. కావునసీబాధ్యతను గుర్తించి ఆయుర్వేదమునకు ప్రాత్యహము నోసంగ చేయుచున్నాను.

మై కనుపరచిన జాతీయత సౌలభ్యము సౌకర్యము ఆధికత స్వభావికత సంపూర్తియను నుత్తమగుణములు ఒక్క ఆయుర్వేదసిద్ధాంతమున తప్ప ప్రపంచమున నిక నేవైద్యసిద్ధాంతమునకు కలుగవు. అందుచే ఆయుర్వేదమును పోషింపవలసిన బాధ్యత భారతదేశముయొక్క అభివృద్ధికి బాధ్యులగువారందరి యందును నిలిచియున్నది. ఆ రోగ్యము లే నిది మేధలేదు. ఆరోగ్యములేనిది విజ్ఞానములేదు. ఆరోగ్యములేనిది ధనములేదు. ఆయువులేదు. సర్వమును ఆరోగ్యాధీనము. ఆరోగ్య మాయుర్వేదాధీనము. కావున నాయుర్వేదమును మీరు పోషింపవలయును.

ఆయుర్వేద పునరుద్ధరణము

వర్తమానకాలము ఆయుర్వేద చరిత్రమునందలి పునరుద్ధరణయొగ మనవచ్చును ఇప్పుడెక్కడ చూచినను ఆయుర్వేదాభివృద్ధిప్రయత్నములును ఆలోచనములును ఆరంభమునను సాగుచున్నవి. శాసనసభల సభ్యులు పాలకుల నిర్బంధించుచున్నారు. స్థానికసంస్థల ధన మొసంగుచున్నవి. వైద్యులు సమ్యేళనములు జరుపుచున్నారు. పండితులు గ్రంథములు రచించుచున్నారు. విద్యాలయములు వైద్యాలయములు గ్రంథాలయములు మున్నగునవి స్థాపింపబడుచున్నవి.

దేశీయ వైద్యాభివృద్ధికి ఒక దమ్ముడియైనను ఖర్చుపెట్టి రాదని కంకణము కట్టుకొని నిన్న మొన్నటివఱకు పట్టుదల చూపిన మద్రాసు పాలకులు వైతము ఎందుచేతనో దేశీయ వైద్యవిచారణసమితి నొకదానిని నియమించిరి. వారు విచారింపి తమ నివేదికను సమర్పించిరి. ఈపరిశీతులన్నియు చూచుటకు చాల ఆచందమును కలిగించినవిగానే యున్నవి. కాని యీ సంధిసమయమున మనమెంతయు జాగరూకులమై మెలంగవలసి యున్నది. పాశ్చాత్యవ్యామోహమోహిత మనశిక్కాలమున నాయుర్వేదాభివృద్ధిప్రయత్నము లపసవ్యమార్గముల ననువహించి చూడవలసి యున్నది. మన ప్రయత్నతలన జరిగినతప్ప తరతరములవరకు బాధించి తీరను.

అభివృద్ధిప్రయత్నములు

ఇప్పుడు జరుగుచుండు అభివృద్ధిప్రయత్నములు విద్యాలయములు వైద్యాలయములు ఔషధనిర్మాణము గ్రంథరచన యని నాలుగు విధములుగ నగపడుచున్నది. దీనిని మనము విద్యాశిక్షణము వైద్యసహాయము వైషజ్యము వాఙ్మయమునను నాలుగు భాగములుగ గైకొనవచ్చును. ఈనాల్గువిధముల గు అభివృద్ధి ప్రయత్నములను గురించియు మంచిచెడ్డల నాలోచింతుము.

విద్యాశిక్షణము

ఇప్పుడు ఆయుర్వేదవిద్యాశిక్షణమునకు కొంత ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. పాశ్చాత్యపద్ధతిని కళాశాలలు విద్యాలయములు పాఠశాలలు నెలకొల్పి బ్రయత్నించుచున్నారు. చెన్నపురియందు దొకటిరెండు కళాశాలలు కలవు. మైసూరున నొక కళాశాలకలదు. అసహాయోద్యమ మారంభమైనవెనుక నెలకొల్పబడిన జాతీయ విద్యాలయములయందు ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణమున కవకాశము నొసంగుచున్నారు. ప్రాచీనకాలమున విద్యాశిక్షణము గురుకులపద్ధతిని జరుగుచుండినట్లగపడును. గురుకులపద్ధతి యన నొకగురువు నాశ్మయించి కొన్ని సహవర్తనములపాటు శుశ్రూషచేయుచు నామాలాగ్రీముగ నొక్క గురువునొద్ద విద్యనంతయు నభ్యసించుట. విద్యాలయపద్ధతియందుట్లుగాక భిన్నభిన్న భాగములను వేరువేరు గురువులవద్ద చదివెదరు.

ఆయుర్వేదతంత్రగ్రంథముల రచనాశైలినిబట్టి చూచిన నవి గురుకుల పద్ధతిని విద్యాశిక్షణము నొసంగ ననుకూలముగ నుండునట్లగపడుచున్నవి. ఒకే గురువువద్ద విద్యాశిక్షణము పూర్తియగునంతవరకు ఏదే నొకగ్రంథమును మొదలుపెట్టి పూర్తిగ చదివినపిమ్మట మరయొకగ్రంథమును పూర్తిచేయుచు చదువునట్టి గురుకులవిద్యాశిక్షణమున కెంతయు పనికి వచ్చును. శిష్యుడనయినయము అ ధ్యయ న శీలంబుగానుండుము

మున్నగు ఆయుర్వేదతంత్రములందు చెప్పబడియుండు విద్యాశిక్షణ పద్ధతులను గనిన గురుకులపద్ధతియే ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణమున కుచితముగ కన్పట్టుచుండును. మరియు గురుకుల పద్ధతి యందువలె విద్యాలయపద్ధతియందు గురుశిష్యులకు వాత్సల్య భక్తిభావములు కుదురజాలవు.

పరీక్షలు-పరీక్షకులు

ఇప్పటి దొరతనమువారు తమ విద్యాలయములయందు చదువుచుండువారి జ్ఞానముయొక్క అంతరములను నిర్ణయించుటకయి పరీక్షల నేర్పాటుచేసినట్లే మనవారును ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణము నొందినవారి జ్ఞానాంతరముల నిర్ణయించుటకై పరీక్షల నేర్పాటుచేసియున్నారు. ఈ పరీక్షలయందు ప్రశ్న పత్రములిచ్చి ఉత్తరపత్రములు నిద్ది నిర్ణీతములైన మార్కుల వలన జ్ఞానవంతులనేరుచున్నారు. ఇట్టి పద్ధతివలన నిర్ణీతమైన మార్కులు రానివారందరును విద్యావిహీనులుగ నెంచబడుచున్నారు. ఇది చాల అయుక్త మైనది. గురువుల వద్దవిద్యాశిక్షణమునందినను విద్యాజ్ఞాన మలవడియున్నను ఏకారణముననో నిర్ణీతములైన మార్కులు రాలేదని విద్యావిహీనులక్రింద రెక్కజేయుటతగనివని. గురువులవద్ద నియమితకాలమునవరకు నియమిత గ్రంథములను చదివినవారందరును విద్యావంతులుగానే ఎంచువడ వలయును. అది ధర్మము. న్యాయము. ఆయుర్వేద తంత్రములయందు ఆయుర్వేదవిద్యాశిక్షణము నందిన వారిని పరీక్షించుట కొక పద్ధతి ఏర్పరపబడి యున్నది. అది తద్విద్య సంభాషణము. తద్విద్య సంభాషణమును గురించి చరకవిమాన స్థానమున వివరింపబడియున్నది. తద్విద్యాసంభాషణ మన ఒక విద్యను తెలుసుకొనినవా రందరుచేరి చర్చలుజరపటం. ప్రాచీన కాలమున గురుకులవాసముచేసి విద్యాశిక్షణమును శుక్రమముగ నందినవారందఱును విద్యావంతులుగానే ఎంచబడుచుండిరి. ఇప్పుడును అమెరికామున్నగు విదేశములయందు శీవర్థతియే కలదు. పిమ్మట వారివిద్యను పరీక్షించుటకు పరీక్షకులు నేర్పరచుచుండిరి. వత్సరమునకు రెండు మూడుసార్లు పరీక్షత్వమావేశములు జరుగుచుండును. ఈసమావేశమునకు గురువులును శిష్యులును వైద్యులును వచ్చి తంత్రవిషయములను గురించి చర్చలు జరుపుచుండురు. ఇట్టి చర్చలలో పాల్గొనుటయే వారికి పరీక్షగ నుండును. ఈపద్ధతివలన పరీక్షయు జ్ఞానాభివృద్ధియుకూడకలు గుండును. ఈపరీక్ష ఒక్కవత్సరముతో పూర్తియగునదికాక ఎల్లకాలమును జరుగుచునే యుండును. కావున జ్ఞానపరీక్షకు మార్కులవేధతకంటె పరీక్షతో పద్ధతి చాల ఉత్తమమైనది. న్యాయవైశేషికాని తంత్రములకు నిపద్ధతియే కలదు. మన ఆంధ్రఆయుర్వేదవిద్యాశిక్షణ మివిధానమును ప్రారంభించియుండుట మనకు చాల సంతోషకరమగు విషయము. ఈ పద్ధతిని బాగుచేసినయెడల మార్కులపద్ధతిని క్రమముగ మనము వూని వేయవచ్చును. కడచిన కాలక్రమాసమున ఏలూరు నగరమున ప్రథమపరీక్ష జయవహముగ జరిగెను. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠముయొక్క పరిషదువ్యవస్థాపనకు మహాజనులును స్థానిక సంస్థలును ద్రవ్యసహాయముగర్పి ప్రోత్సహించి గోరెదను.

సాంకర్యము

విద్యాశిక్షణము విషయమున మరియొక్క విషయము కూడ మనము బాగుగ నాలోచింపవలసి యున్నది. ఇప్పటి ఆయుర్వేద విద్యాలయములయొక్కయు విద్యాపీఠములయొక్కయు పాఠ్యక్రమములయందు ఆయుర్వేద భాగములతో పాటుగ ఆలోపతీయాంగభాగములు కూడ చదువదగినవిగ నిర్ణయించియున్నారు. అనగా ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణము నొందువాడు చరకసుక్రతాదిగ్రంథములయందలి శారీర నిదాన చికిత్సాది గ్రంథములతోపాటు ఫిజిక్సు, కెమిస్ట్రీ, ఫిజియాలజీ, అనాటమీ, మెడిసను మిక్రోగ్రఫీ మున్నగు భాగములుకూడ చదువవలసి యుండును. అందుచే నిప్పటివైద్యవిద్యాశిక్షణము ఆయుర్వేదీయ ఆలోపతీయ ఉభయవిద్యాసంకరముగనున్నది. ఈ సాంకర్యముకూడ చాల ననర్థదాయకమని నాయభిప్రాయము. ఉత్తరదక్షిణధ్రువులకు వలె నీరెండు సిద్ధాంతములకు ఎట్టిపోలికయులేదు. ఉభయసిద్ధాంతప్రక్రియలును పరస్పరవిరుద్ధము లైనవి. ఒకదానిసిద్ధాంతములు మరియొకదానికి సంబంధింపవు. ఇట్టి విరుద్ధవైద్యసంప్రదాయములు రెండును కలిసి నేర్పులవలన నేమిప్రయోజనము కలుగునో తెలియకున్నది.

విరుద్ధము లగు రెండు సిద్ధాంతములకు సాంకర్యము చేయ జూచుట పాపగునదియా? దీనివలన మనసిద్ధాంతమున నేన్నియోయనర్థము లేర్పడును. ఇట్టి విరుద్ధ సిద్ధాంతములను

లిపి శిక్ష యొనర్చుటవలన విద్యార్థులు ఆత్మవిశ్వాసవిహీనులు ను ఆయుర్వేదసిద్ధాంతముపట్ల నాస్తికులుగను నగుచున్నారు. ఇవ విద్యార్థులను ఆయుర్వేదసిద్ధాంతములయందు ఆస్తికతయు శాస్త్రమును లేనివారిగ నొనర్చు విద్యాశిక్షణము ఆయుర్వేద యనకు వేరుపురు గనవలయును. అందుచే నిఖిలభారతవర్షీయ ఆయుర్వేద విద్యాపీఠముయొక్కయు ఇతర ఆయుర్వేద విద్యా సంస్థలయొక్కయు పాఠ్యక్రమమున నీభాగములను తీసివేయ లెనియుండును. వైద్యులమంచిచెడుగులు వారి కొసంగు విద్యా శిక్షణమునుట్టి యుండును. సుశిక్షణము నొసంగిన సువైద్యు లును కుశిక్షణము నొసంగిన సువైద్యులను బయలుపెడలుదురు. కావున వైద్యులకు విద్యాశిక్షణము నొసంగునపుడు సంపూర్ణ మును సాంప్రదాయముగను నుండునట్లు చూడవలయును. ఆసాంప్రదాయములు చొరకుండ జాగ్రత్త పడవలయును.

యోగ్యానూత్రణము

విద్యాశిక్షణప్రణాళికయందు యోగ్యానూత్రణముకూడ ఒక భాగముగ చేర్చబడవలసియున్నది. "యోగ్య" యన కర్మపథ్యాభ్యాసము. శిష్యులు సర్వశాస్త్రముల నధ్యయనము చేసినపిమ్మట వారికి ఛేద్యాదిశస్త్రకర్మలయందును స్నేహాది పాకకర్మలయందును, నస్త్యాది పంచకర్మలయందును, చూపి యు చేయించియు అభ్యాసము కలిగింపవలెను. ఇట్టి కర్మపథ్యా భ్యాసమును కలిగించుటనే యోగ్యానూత్రణమని సుశ్రుతాదులు వాడియున్నారు. చెన్నపురి ఆయుర్వేద కలాశాలవంటి సంస్థ శాస్త్రదర్శనము కలవారి కందఱకును కర్మదర్శనము కలిగించు టకు బాగుగ నుపయోగించును. ఏనుగువువద్ద శాస్త్రము నధ్య యనము చేసినను అధ్యయనము పూర్తిచేసినవారందరును వశ్య రమో ఆరుమాసములో యోగ్యానూత్రణము నందుటకుకూడ తగినసంస్థలు కావలసియుండును. ఇట్లు విద్యాశిక్షణమున సం పూర్ణముగను సాంప్రదాయముగను నుండునట్లును అసాంప్ర దాయములసాంకర్యము కలుగకుండునట్లును యోగ్యానూత్ర ణము కలుగునట్లును చూచుట మంచిపద్ధతి.

వైద్యసహాయము

ఇప్పుడు ప్రజలకు ఆయుర్వేద వైద్యసహాయ మొడగు రుమందు విధానములనుగురించి మనము కొంత ఆలోచించవలసి యున్నది. ప్రకృతమున మనరాష్ట్రమున ఆయుర్వేదవైద్యు లనేకులు ఇతరల సహాయప్రోత్సాహము లేమియు లేకనే స్వ ప్రయత్న సహాయమువల్లనే ప్రజలకు వైద్యసహాయము నొడ గూర్చుచున్నారు. ఇటీవల ఒకటిరెండు సంవత్సరములకుండి యు కొన్నితాలూకా జిల్లాబోర్డులు ఇట్టివైద్యులు కొందరుకు ధనసహాయముచేసి ప్రోత్సాహ మొసంగుచున్నారు. అట్టివాని లో నీల్లూరుజిల్లాబోర్డు ప్రథమగణ్యమైయున్నది. రెండవది గోదావరి జిల్లా బోర్డు. కొన్ని మునిసిపాలిటీ సంఘ ములును బోర్డులును ధర్మాత్ములును ఆలోపతి హాస్పిటలులవలె ఆయుర్వేదహాస్పిటలులను గూడ స్థాపించుచు న్నారు. వానిలో మన ఆంధ్రరాష్ట్రమున మద్రాసునందు ధ ర్మాత్ములస్థాపించినవి మూడును తిరుపతియందొకటియు తెనా లియందొకటియు బెజవాడ నొకటియు ఏలూరున నొకటియు కాకినాడయందొకటియు విజయనగరమున నొకటియు మొత్త ము తొమ్మిదిసంస్థలను మునిసిపాలిటీలు స్థాపించినవి. నెల్లూరు గుంటూరు రాజమహేంద్రవరము విశాఖపట్టణములయందు నా లుగు సంస్థలును తాలూకాబోర్డులు స్థాపించినవి మొగలుకుట్టు నందొకటియు మొత్తము పదునాలుగు కలవు. స్వతంత్రవై నాధారపడి పనిచేయువైద్యులు 8 వేలవరకు వుండునట్లు జనాభా లెక్కలవలన నూహించదగియున్నది. దేశీయవైద్యులను గురిం చిన లెక్కలు జనాభాయందు తప్పుగ తూర్పుచేసినవి. వీరి సంఖ్య మిక్కిలి ఎక్కువగ నుండవలెను. దీనిని ఊట్టి మనదేశ మున వైద్యులవలనను ధర్మవైద్యశాలలవలనను ప్రజలకు ఆయు ర్వేద వైద్యసహాయము కలుగుచున్నట్లుల మనము తెలిసికొన దగినదని. ఈ రెండువిధములలో వైద్యశాలలకంటె వైద్యులే ఎక్కువ సహాయకారు లగుచున్నారు. వీరితో ప్రతివైద్యుడును ప్రతిపెద్దగ్రామమునను ఒక మంచి వైద్యాశ్రమమును నెలకొల్పి దానియందు స్నేహాస్వేదప్రక్రియలు పంచకర్మలు మున్నగునవి చేయుటకు తగుసౌకర్యముల కలిగించుకొని ఓషధులను వేసి పెంచుచు కావలసిన సౌకర్యముల సమకూర్చుకొని "భిషగ్" ద్రవ్యాణ్యుపథాతాలోగీపాదచతుష్టయం" అని చెప్పబడినపాద చతుష్టయసంపత్తిని సమకూర్చుకొని మంచిరీతిని చికిత్సా విధానమును నడిపినయెడల ఇంకనుబాగుగ వైద్యసహాయము కలుగవేరు వచ్చును. ఆధులు పారితోషికముల మూలముగ ధన సహాయముచేయుచుండును. అనాధులకు కుచితముగ సహాయ పడవచ్చును. ఇప్పటివలె ఏవో రెండుమాత్ర లిచ్చి పంపించు

పద్ధతిని మార్చి మంచి విధానముతో శాస్త్రీయపద్ధతిని చికి త్సావిధానమును నడుపుటకు పూనుకొనినవో తప్పక దేశీయ వైద్యుల గౌరవప్రతిభలు నిలుచును. వైద్యశాలపద్ధతికంటె వైద్యాశ్రమపద్ధతియందు సౌకర్యసౌభ్యములతోపాటు మిత శ్యయముకూడ కలదు. ప్రతి గ్రామమునను వైద్యుడు తనకు తానే ఆశ్రమమును నిర్మించుబాధ్యతను పూనును గావున అనే కులకు సహాయముచేయుటకు వీలుగను. హాస్పిటలులవలె ఒకటి రెండువోట్ల ఉచిత ధర్మవైద్యశాలలను నెలకొల్పుటకు అధను పక్షము నెలకు ఎనిమిదివందల రూప్యములు వ్యయపరుపవలసి యుండును. ఒక్కొక్కరికి నేబదిరూపాయల చొప్పున గ్రాం టు నిచ్చినను ఒక్కపట్టణమున పదునారు వీధులయందును ఒక్క జిల్లాయందు పదునారు పెద్దగ్రామములయందును ఆశ్రమములు స్థాపింపవచ్చును.

నెలకు ఏబదిరూప్యముల సహాయమున వైద్యుడు వైద్యా శ్రమమును చాల వైపుణ్యముతో నడుపుకొనవచ్చును. ఇట్టి వై ద్యాశ్రమము చుట్టుపట్టల నాల్గు మైళ్లలోపున నుండు పదిగ్రా మములకు వైద్యసహాయము కక్కరకువచ్చును. ఇట్లు రెండు వైద్యశాలలవ్యయముతో 160 గ్రామములకు వైద్యసహాయము చేయవచ్చును. వైద్యశాలా పద్ధతియందు ఆశ్రయముతోనే 20 గ్రామములకు సహాయముగను. ఒక పట్టణమున ఏబిధిమూలనో ఉండు ధర్మ వైద్యశాలకు అందరు పోవలసిన ఆవశ్యకము లేక ఏబిధియం దేవైద్యసహాయమును బొందవచ్చును. వైద్యశాలా పద్ధతియందుకంటె వైద్యాశ్రమపద్ధతియందు ఆయుర్వేద చికి త్సాపద్ధతిని బాగుగ జరుపవచ్చును. కాబట్టి జిల్లాతాలూకాబోర్డులును మునిసిపాలిటీలును తమ గ్రామములయందును తమపట్ట ణపు వీధులయందును వైద్యాశ్రమముల నెలకొల్పవద్దతిని కూడ ఆచరణమునందుంచి పరీక్షించి చూతురుగాక!

ప్రతి గ్రామముననుండు దేవాలయములయందును సత్ర ములయందును వైద్యాశ్రమములు పెట్టవచ్చును. కావున ప్రస్తుత ము భవనములు కట్టవలసిన ఆవశ్యకతకూడ వైద్యాశ్రమపద్ధతి యందు లొలిగిపోవును.

వైద్యజ్యము

మనదేశమున ఆయుర్వేదీ యాచగములను సిద్ధముచేయు టకు చిన్నకంటెపెనీలును పెద్దపెద్దయాచగములను చివ రకు గొప్ప ఫ్యాక్టరీలరూడ స్థాపింపబడుచున్నవి. ఈపద్ధతిని మొదట్టిబంగాలీలు ప్రారంభించిరి. తిరువారే గుజరాతీలును పిమ్మట మద్రాసీలును అవలంబింప నిష్పదాంధ్రులుకూడ ఈప నికి కడంగిరి. ఈవిధానమువలన ఆయుర్వేదచికిత్స వ్యాపారము క్రిందకు మారిపోవుచున్నది. మందుల వ్యాపారములు బాగుగా సాగించుకొనుటకు మార్గమైనది. పరోపకారప్రధాన మగు విధా నమును వర్తకముగమార్చి ద్రవ్యార్జన సాధనముగ చేయుచుండు టవలన దాని పరమప్రయోజన మంతరించుచున్నది. ఆయు ర్వేదచికిత్సాప్రణాళికయందేకమార్పులు కలిగి దాని పద్ధతులు హరిపోవుచున్నవి. ఆయుర్వేద సిద్ధాంతముయొక్క స్వభావము మారుచున్నది. శాస్త్రీయమగుపద్ధతిని సరిగ నాచగములు చేయు టకు సామాన్యవైద్యులకు సౌకర్యములును ద్రవ్యాదులును సిద్ధిం పవలయును అందుచే నిట్టియాచగములు ఆవశ్యకములని కొందరు తలంచుచున్నారు. ఇది యొక్కప్రమ. ఆయుర్వేదీయా చగములుచేయుటకు ఫ్యాక్టరీ పద్ధతి పనికిరాదు. వర్తకముచేసి లాభముసంపాదించుట కీవిధాన ముపయుక్తముకాదు. ఆయుర్వే దీయాచగములు ఎవరికి కావలసినవివారు కొద్దికొద్దిగాజేసికొన దగినవేగాని పుట్లకొలిది చేయుటకు వీలైనవికావు. ఔషధము కొద్దిపరిమాణమున చేయబడినప్పటి యోగ్యత అధికపరిమాణ మున చేసినపుడు కలుగజాలదు. పంచవక్త్రీరసమున ఐదుద్రవ్య ములును రెండేసి తులములు వేసి సిద్ధముచేయునప్పటి సౌకర్య ము మణుగులుగ వేసినపుడు కలుగజాలదు. మణుగులకొలిది రస మునుగాని గంధకమునుగాని నాభినిగాని శుద్ధులొక్కసారిగ చేయుట అసంభవము మణుగులకొలిదిభాగములువేసినగాని ఫ్యా క్టరీలకు వ్యాపారముగిట్టుదు. మకరధ్వజము వండుట కొకకుప్పె లో ఒకవైద్యు డెంతటి యాచగము వండగలడో ఫ్యాక్టరీలోను అంతయే వండవలయును. ఆచగములును అశ్వుములును ఘృతము లును తైలములును అవలంబములును శాస్త్రీయముగ సిద్ధముచే యవలయునన్న మణుగులకొలిది సిద్ధము చేయవీలులేదు. కొద్దిగ వేసుకొని చేసుకొన్నప్పుడే అవి బాగుగా సిద్ధముగను.

మందులుచేయుటకు ఫ్యాక్టరీపద్ధతిని నెలకొల్పజూచుటసమం జసముకాదు. ఇప్పటి ఫ్యాక్టరీస్థాపకులు మంచియుద్దేశములతో జరిపినను వీరియనంతరమున వచ్చువాతను వీరినిచూచి స్థాపించు వారును ఇట్టివారుగ నేయుందురా? ఇట్టిఫ్యాక్టరీలు 2, 3 వంద లు ఏర్పడినపిమ్మట వానియందు జరుగు అయోగ్యతలను ఆపు

టకు బ్రహ్మకై నను తరముకాజాలదు. కావున వైద్యులకు ఔషధ జ్ఞానమును ఓషధిజ్ఞానము నశింపకుండజేయుటకుకూడ ఫ్యాక్టరీ పద్ధతిని మౌనివేసి పచారిదుకాణమును బాగుచేసి పనిజరుపవలసి యుండును.

వాఙ్మయము

ఆయావిషయములు బాగుపడుటకుగాని చెడుటకుగానిో అధ్దానినిగురించి వ్రాయబడు వాఙ్మయముకూడ తక్కినవాని తోపాటు ముఖ్యమగుకారణ మగుచుండును. ఆయుర్వేదముయొ క్క మంచిఅభివృద్ధికి దానినిగురించి బయలుపెడలు వాఙ్మయ ముకూడ ముఖ్యకారణముగను. కాబట్టి మనము ఆయుర్వేద వా ఙ్మయమును గురించికూడ చాలజాగ్రత్త పుచ్చుకొనవలెను. భావ విక్రమనకు పూర్వపు ఆయుర్వేద వాఙ్మయప్రవర్తకు లందరును విషయ వివరణావిభాగములయందును గ్రంథరచనయందును, ఎ ట్టిభేదము లగవరచినను మూలసిద్ధాంతములకు మాత్రము భంగ ము కలిగింపలేదు. అందుచే నెన్నిగ్రంథములు వ్రాసినను సిద్ధాం త మొకేరీతిని నడచినది. విద్యవిషయములుగాని అపసిద్ధాంత ములు గాని చెప్ప బడ క పోవు టచే సా ర స్వతమునం దెచ్చటను పూర్వోత్తరసంవర్ధములకు విరోధము కలుగలేదు. చరక సుశ్రుతవాగ్భటభావ మిక్రూదులసిద్ధాంతముల యందెచ్చటను సిద్ధాంతపరస్పరవిరోధ మగపడదు.

ఇటీవల ఆయుర్వేద గ్రంథముల రచించినవారు కొందరు ఆలోపతి తంత్రగ్రంథములతోడను, పాశ్చాత్య ద్రవ్యవిజ్ఞాన ప దార్థ విజ్ఞానాదిశాస్త్రములతోడను, ఆకుగణ్యత నాయుర్వేద మున కాపాడించుటకై తత్తిద్ధాంత సాంప్రదాయములను గ్రం థములను సంస్కరమున వరివర్తన మొనర్చి ఆయుర్వేదమున క లుపజూచుచున్నారు. కొందరు ఆనాటమిని గొందరు మిడ్వెస్టరి ని మరికొందరు మెడేరియా మెడికాను. పరివతకాన మొనర్చి ఇందుచేర్చుచున్నారు. అందువలన మ స్తిష్కము హృదయము వ్యక్తులు స్నాయువులు మువ్వగు శారీరవిషయములలోను త్రి వోషసిద్ధాంతములలోను రోగనిదానములలోను చికిత్సలయందు ను కూడ పూర్వసిద్ధాంతములకు చాల విరోధములు కలుగు చున్నవి.

శారీరమునకు సంబంధించినవిషయములన్నిటి యందును ఆధునికులు ప్రాచీనుల సిద్ధాంతములకు విరుద్ధములగురీతిని వాఙ్మ యమును నిర్మించుచున్నారు. ఇది యంతయు అపసిద్ధాంతముగ ను. అట్లప సిద్ధాంతముగటచే ఆయుర్వేద వాఙ్మయమంతయు పూర్వోత్తరమంతయు పరస్పరవిరుద్ధవిషయములతో నిండి పోయి అప్రామాణికముకాగలదు కావున వాఙ్మయమున ఇట్టిఅ పసిద్ధాంతములు చేరకుండ జాగ్రత్తచూడవలసిన బాధ్యత ఈతర మువారముగ మనయందున్నది.

దేశీయ వైద్యవిచారణసమితి

మద్రాసుపాలకు లేర్పరచిన వైద్యవిచారణసమితియు దేశీయ వైద్యాభివృద్ధికి విద్యాలయ స్థాపనమును మెడికలు రెజిస్ట్రేషను సేర్పాటు చేయుటయు నుత్తమపద్ధతులని నూచిం చినది. ఇప్పుడు ఆలోపతి వైద్యవిధానము మన దేశమున వ్యా పించుట కెట్టి యేర్పాటులు జరుగుచున్నవో అట్టిపద్ధతే ఆయు ర్వేదాభి వృద్ధికిని అవలంబియియుములగ నూచించెను. మంత్రు లు దాని నామోదించి ఆచరణమున పెట్టవలంబినట్లు శాసన నిర్వాణసభయందు మనస్సాగితకారణే సభాధ్యక్షులు శ్రీ కృష్ణారావు పంతులుగారి ప్రశ్నకిచ్చిన ఉత్తరమువలన తెలియు చున్నది. వాణిజ్యాంతరీక్షితమై ద్రవ్యార్జనప్రధానమగు నా లోపతీయ ప్రక్రియాభివృద్ధికిని పరోపకార ప్రధానమగు నా యుర్వేదీయ ప్రక్రియాభివృద్ధికిని ఒక్కరీతి ఏర్పాటులు పనికి రావు. ఆపద్ధతుల నవలంబించుటవలన ఆయుర్వేదవైద్యమున ఆలోపతి వైద్యమువలె నెలయధిక మైనదగును. చాల దూరప్ర దేశముల కరిగి ధనవ్యయముచేసి విద్యాలయలందు చురువులకు పరోపకారప్రధాన మగువృత్తి నవలంబించియుండు వైద్యులు సమర్థులు కాజాలరు. అందుచే విద్యాలయపద్ధతియు మెడికలు రెజిస్ట్రేషనును ఆయుర్వేదప్రచారము నరికట్టును. దానివ్యా ప్తిని తగ్గించును. గురుకులపద్ధతిని విద్యాశిక్షణ మేర్పరచి మెడి కలు రెజిస్ట్రేషను సేర్పాటుచేయుట అంతటి బాధకరము కా జాలదు. కాని విద్యాలయపద్ధతిని విద్యాశిక్షణము సేర్పాటు చేసి మెడికల్ రెజిస్ట్రేషను సేర్పరచుట మంచిదికాదు.

(సేకషము)

కలరామాత్రలు
 డబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు నెల రూ 0.6-0.
అమృతాంశనం డిపో, నుదరాసు - భాంబాయి.

అఖిలభారత ఖద్దరు సంఘము వారి పర్యటనము

ఆంధ్ర దేశమునందలి పరిస్థితులు

కాకినాడ కాంగ్రెసు అసెంబలీ 1924 సంవత్సరారంభమున అ. భా. ఖద్దరుసంఘమువారు అన్ని ప్రభుత్వములలోను పర్యటనముగావించి, హిందూ దేశమునందలి ఖద్దరు పరిస్థితులనుగూర్చి నివేదికము ప్రకటించిరి. అందు ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన భాగములు ఈ క్రింది ప్రకటించుచున్నాము.

ఉద్బోధనము

కాకినాడ కాంగ్రెసు మహాసభయందు భాషించుచున్న నకు సంబంధించిన ఈ క్రింది ముఖ్య తీర్మానము ఆమోదించబడినది. "యావత్సార్వభౌమ భాషి బోధనకు స్థాపించబడు తీర్మానం చదివినది. ఈ బోధనకు శ్రీ యుత జనులూలు బహుశాగారు అధ్యక్షులుగను పల్లభభాయిపటేలు, మగనులూలు గాంధీ, శేపు శంకరజగదీశును జ్వలెరి, వేల్లిసపు, బెల్లామువాలా, వెంకటాచారి సాహెబుగార్లు సభ్యులుగను శంకరలూలు బాంకరుగారు కార్యదర్శిగను యుండెదరు. యావత్సార్వభౌమ కాంగ్రెసుసంఘమువారి యాజమాన్యమున భారతదేశమునందలి ఖద్దరుప్రచారము నకు పనిచేయుటకు ఈ బోధనానికి సంపూర్ణహక్కు లివ్వబడినది. ప్రత్యేక నిధుల సేర్వీదులను, అప్పటియుంటున్నమాడ ఈ బోధనానికి అధికార ముండును. ఈ బోధన మూడుసంవత్సరములు అధికారమునందుండును. ఈమధ్య ఏర్పడు ఖాళీలను మిగిలినవన్న సభ్యులే భర్తీచేసుకొనెదరు. ఖాదివిషయములందు ఈ బోధనవారు కేంద్ర అధికార వర్గముగనుండి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘములతో సంబంధించి యావత్సార్వభౌమ కాంగ్రెసుసంఘమువారి పక్షమున పనిచేయుచుండగలరు. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘములు స్థాపించిన ఖాదిబోధనలై ఈ బోధనవారు తనిఖీ చేయుచుండురు."

ఈ సంవత్సరమును రాటపు సంవత్సరముగా మార్చవలయునని దేశీయ మహాసభవారు దేశీయించుటకు ప్రతిపాదనముపై సభ్యులగుచున్నది. కాకినాడయందు నియమింపబడిన ఖాదిబోధనవారు రాష్ట్రీయములందు పర్యటనమునర్చి కార్యవిధానమును నిర్ణయించుట అవసరమని తీర్మానించుకొనిరి. తమరాష్ట్రీయమునందు ఖద్దరు ప్రచారమెట్లున్నది? తెలుపవలయునని కొందరు అన్ని రాష్ట్రీయ సంఘముల కార్యదర్శులకు బోధనవారు లేఖలు పంపిరి. జనన మొనటి తేదీనుండి బోధనవారు తమపర్యటనమును ప్రారంభించిరి. బోధనవారి ఆహ్వానముపై శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచారి గారు బోధనవారితో కలిసి పర్యటన మొనర్చిరి. అవంతికాచారి గోకలేశుని కల్లూరుక రాష్ట్రీయమునందు మాత్రము బోధనవారితో కలిసి పర్యటన మొనర్చెను. (ఈ పర్యటనపు నివేదికము పుస్తక రూపముగ ప్రకటింపబడినది. అందు ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన భాగములు ఈ క్రింది ప్రకటింపబడినవి. ఖాది బోధన వారు పోయినచోట్లను దంతయు నిర్మాణకార్యక్రమము విషయమై ప్రజలు ప్రకటించిన అమితోత్సాహమును వివరింపయల్పించుట అసాధ్యమనియు, ఇంతయు ఖాదిభావిదేశయొక్క ఉన్నతస్థితిని సూచించుచున్నదనియు బోధనవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఆంధ్ర దేశము - ఖాదిమయము

ఖాదిబోధన వారు ప్రథమమున ఆంధ్రదేశమున పర్యటన మొనర్చిరి. జనులూలు బహుశా, శంకరలూలు బాంకరు, మగనులూలు గాంధీ, మధురదాసు పురుషోత్తమ దాసుగార్లు మాత్రమే ఆంధ్రదేశమున పర్యటనము సజిరి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం శ్రీయుత పున్నయ్యగార్లు బోధనసభ్యులతో కలిసి రాష్ట్రీయమునందలియు తిరిగిరి. విశాఖపట్నం గంజాం తప్ప మిగిలిన జిల్లా లన్నిటియందు బోధనవారు పర్యటన మొనర్చిరి. అసహాయోద్యమము ప్రారంభమైనది మొదలు ఖాదిప్రచారవిషయమున ఆంధ్రదేశము ప్రశంసనీయమగు అభివృద్ధి చూపుచుండెను. ఇతరరాష్ట్రీయముల లెక్కన గ్రహించని విధమున ఆంధ్రులు మహాత్ముని సందేశమును గ్రహించిరి. రాష్ట్రీయంతయు ఖాది మయముగ నున్నది. ఇట్టి అభివృద్ధికి ఆంధ్రదేశపు గ్రామములందు జరుగుచున్న పనియే కారణము. ఖాదివిషయములందు కొన్ని గ్రామములు ఇతరులపై ఆధారపడుటకు అవసరము లేనిస్థితియందున్నవి. కాని 1921 సంవత్సరమునుండి ఈ రాష్ట్రీయమునకుమాడ కొన్ని ఇబ్బందు లేర్పడినవి.

ఆ సంవత్సరమున విజృంభించిన నిర్బంధవిధానముచేరు ప్రతిష్ఠగలనాయకులను ఉత్సాహవంతులను ప్రచారకులను కారాగృహముల పాలనార్చెను. పరిస్థితులు నిర్మాణకార్యక్రమాభివృద్ధికి

అనుకూలముగ లేకుండెను. ప్రత్యేక అధికముగ నుండుట కూడ ఒక ఆటంకముగ నుండెను. రాష్ట్రీయయొక్క సంపూర్ణాభివృద్ధిని బోధనవారు చూడలేదు. కాని భావిదేశమిగుల ఉత్సాహకరముగ నుండునని గ్రహించగలిగిరి. ఆంధ్రీరాష్ట్రీయ భాషి బోధన నందలిసభ్యులు కేంద్రచదివిన ఖాదివిషయములం దీరాష్ట్రీయమున కెట్టి చింతయుండదని నిస్సందేహముగ చెప్పవచ్చును. ఈ బోధనకు ఆంధ్రప్రతిభా సంపాదకులగు సుప్రసిద్ధులగు కా. నాగేశ్వరరావుగారు అగ్ర్యులు జన్మభూమి సంపాదకులను ప్రతిభాశాలయను ఆగు డాక్టరు పట్టాభిశేఖరామయ్య, తమ వ్యాయాది వృత్తిని వడలు కొనిన సీతారామ కృష్ణగారు (గుంటూరు) కార్యదర్శులు గనున్నారు.

రాజమహేంద్రవరము

ఖాదిబోధనవారు కాకినాడనుండి గోదావరిజిల్లా ప్రధానముగ రాజమహేంద్రవరమునకు వెళ్లిరి. ఉత్సాహవంతులను ఖాదిప్రచారకులను నగు శ్రీయుత భీమరాజుగారు బోధనసభ్యులను నగరము వెలుపలనున్న అన్నేరిమాఖాదిపరిశ్రమలయమునకు తీసికొనివెళ్లిరి. చుట్టు సేయూనట్టి అస్పృశ్యుల కుటుంబముల గుడిసె లుండెను. ఈపరిశ్రమలయము 2 సంవత్సరములకు పూర్వము స్థాపించబడినది. 50 వర్గములున్నవి. మేము పోవుసమయమున ప్ర ప్రతిశంకునకు 500 రాటము లూరకుండ వలసివచ్చెను. మగనులకుమాడ పనిలేకుండెను. వర్తకులవద్ద ఖాదిసరకు అధికముగ నిలువచేయుండెను. గుజరాతు ప్రాంతమువాడ సరకుకొనుట లేదనియు అందుచే ఇతర ఖాదిసరకు నిలువయునున్నదనియు మాకు తెలియవచ్చెను. ప్రథమముననే ఈసమస్య ఖాదిబోధన వారివృద్ధి నాకర్చించెను. ప్రతిదొరకకుండుట, రాటములు వర్గములు పనిలేకయుండుట ఈసమస్యను పరిష్కరించుట ఎట్లా ఆలోచింపవలసియున్నది.

రాజమహేంద్రవరమునందలి గాంధీపరిశ్రమలయమున 2000 రూప్యములు విలువగల ఖాదిబట్టలు నిలువయుండెను. సరకుకొనుచున్నవేలకొలది రూప్యముల ఖాదిసరకు మిగుల సులభముగ తయారు కాగలవని శ్రీ భీమరాజుగారు చెప్పిరి. వీధులలో ఖద్దరుఅమ్ముటను ప్రారంభించిన కొంతలాభము కలుగునని వీరిఅభిప్రాయము. ఈపరిశ్రమలయమున 45 అంగుళముల చెడల్పుగల గడ్డ గజము 12 మొదలు 14 అణాలవరకు విక్రయింపబడుచున్నది.

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు

ఈసందర్భమున ఖాదిప్రచారమునకై డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు వారికుటుంబము గావించుచున్న సేవ మిగుల ప్రశంసనీయము. ఆంధ్రదేశమున అలసటలేక పనిచేయువారు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారికొక్కరు. చక్కని ఆదాయము కలుగజేయుచున్న వైద్యవృత్తిని విడనాడి ఒకసంవత్సరము కారాగృహమున కున్నాడె. వారు నిరుత్సాహము అభివృద్ధియు ఎరుగరు. గ్రామములయందు వనిచేయవలయునని ఉత్సాహముగలవారై మీ సీతానగరమున నివస మేర్పరచుకొనియున్నారు. ఇతనిసోదరుడు ప్రభుత్వసేవను వదులుకొని ఉత్సాహముతో వీరితో కలిసి పనిచేయుచున్నారు. వీరితల్లి అందరకును ఆదర్శప్రాయురాలై యుండుట వారి అవృష్టము. జయసున వృద్ధురాలైనను ఉత్సాహమునను క్రియాయందును, ఆమెను మించినవా రుండరు. కొంత ఖద్దరుసరకు అమ్మినపిమ్మట గాని ఆమె ఉదయము భోజనముచేయరు.

ఏలూరు

ఏలూరులో దండు నారాయణరాజుగారు బోధనవారికి సగరమును చూపిరి. కాంగ్రెసు కార్యాలయమున 20 మొదలు 25 నెంబరునూలుతో నేయబడినగడ్డలు విక్రయింపబడుచుండెను. రాజమహేంద్రవరమునందులెన్నే ప్రతిదొరకులకు లేదనియు అందుచే సరకుతక్కువగ నున్నదనియు తెలియవచ్చెను.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాయందు మూడు తాలూకాలలో రిజిస్టరు కేయబడిన సహకారఖాది సంఘములు స్థాపించబడియున్నవి. 6000 రూప్యముల మూలధనముతో భీమవరమున ఒక సంఘము 8000 రూప్యములతో తణుకున ఒక సంఘము సరసాపురంలో 2000 రూప్యములతో ఒక సంఘము స్థాపించ

బడియున్నవి. ఇవిన్నియు తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘముల తీర్మానముల ననుసరించి స్థాపించబడినవి.

బెజవాడ

జనవరి 5 న తేదిన ఖాదిబోధనవారు బెజవాడ చేరిరి. తూర్పు డెల్టా ప్రదేశములందు పండు పరిపంతు వ్యాపారమునకు ఈనగరము ముఖ్యస్థానము గుంటూరుజిల్లా పశ్చిమ ప్రాంత్యములందు పండు మెట్టపంటల వ్యాపారమునకు మాడ ఈనగరమే ముఖ్యస్థానము. గొప్పరైల్వే జంక్షను. కృష్ణాకాలుము సరకుల రాకపోకలకు సౌకర్యముగ నున్నది. మూడుసంవత్సరములనుండి ఆంధ్రదేశపు ఖాదివర్తకమునకు బెజవాడనగరము ప్రధాననగరముగ నుండెను. చుట్టుప్రక్కలనున్న మాగాణి ప్రదేశములందు 80 మొదలు 40 నెంబరులవరకు నూలువడుకగలిగినవారున్నారు. గుంటూరుజిల్లాకుచేరిన తాలూకాలలో పంటకాలుము కాని ఇతరనెలలయందు నూలువడుకవారిసంఖ్య అత్యధికముగ నుండెను. ఈ తాలూకాలలో 12 వ నెంబరువరకు మాత్రమే నూలువడుకబడుచున్నది. అయినను ఈ నూలు ఎంతకాటయు నన్న అంతదొరకును. ఈ అన్నిప్రదేశములందు ఖద్దరుసరకు బెజవాడకు లేబడును. శుద్ధసుగుభద్దరు విక్రయించుచుకాణములు బెజవాడలో 6 వున్నవి. 40 శేల రూప్యముల మూలధనముతో వ్యాపారము జరుగుచున్నది.

విదేశవస్తువులు విల్లు వస్తువులయందు వ్యాపారము చేయువారు 800 మందివర్తకులు బెజవాడలో నున్నారు. కొన్నిముఖ్యులు బోధనవారిని సందర్శించి శుద్ధముగు ఖద్దరు సమముగ పట్ల యగుచుండిన తాముమాడ ఖాది విక్రయించుటకు ఎట్టిఅభ్యంతరము నుండదని చెప్పిరి. ఖాది ఉత్పత్తిప్రదేశములందలి నిర్మాణము చక్కగ నుండిన బెజవాడ యందు గొప్పవ్యాపారము జరుగుటకు అవకాశమున్నది. కాని ఇట్లు గామములయందు తయారగు ఖద్దరుసరకు నగరములకు పంపబడుటచే గామములకు ఇబ్బందికలుగును. లాభముకొరకు తమవ్యంత ఖద్దరుకు కొంతసరకుమాడ నుంచుకొనక అంతయు నగరములకు పంపుట ఆచారముగ నున్నది.

పల్నాడు తాలూకాలో పూర్వము నూటికి 90 మంది ఖద్దరుధరించుచుండిరి. ఖాదిహిందూ అధికము కాగానే నగరములకు ఖాదిసరకు అధికముగ పంపుటపై పల్నాడు వాసులకు కాపలినంత ఖద్దరు నిలువయుండుటలేదు. ఇది వివరితము.

తూర్పు కృష్ణాజిల్లాలో కొన్ని గామములు రామవరము

బోధనవారు ప్రథమమున తూర్పుకృష్ణాలో ఆంగ్రెగ్రామములను చూచిరి. గుడినాడనుండి రామవరమునకు కెనాళుమార్గమున పోవుచు పాలాపురం, మందపల్లి ఇకలూరు, పల్నాడ మున్నగు గ్రామములను బోధనవారు చూచిరి.

రామవరమున శ్రీయుత కె. వెంకటరత్నంగారు 2000 రూప్యముల మూలధనముతో కడచిన రెండు సంవత్సరములనుండి ఖాది పనిచేయుచున్నారు. 9 వర్గములున్నవి. కాని నూలులేనందున 6 వర్గములమీద మాత్రమే పనిజరుగుచుండెను. గుంటూరు కడపజిల్లా పనివాండ్రు ఈవర్గములమీద పనిచేయుచుండిరి. 6 కుటుంబములు మొత్తముమీద 40 మంది స్త్రీలు పురుషులు బాలరకు ఈవర్గములు జీవనోపాధి కలిగించుచుండెను. ప్రతికుటుంబము నెలకు 2 రూప్యములు సంపాదించుకొనుచుండెను. రామవరమునకు వచ్చుటకు పూర్వము ఈకుటుంబము లన్నియు అప్పలతో పడి కూటికిగడచిన బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు వీరు అప్పలు తీర్చుకొని కొంత నిలువమాడచేర్చుకొని యున్నారు. 54 అంగుళముల చెడల్పు 20 పుంజములగుడ్డ వీరు నేయుచుండిరి. పడుగు సాధారణముగ 15 గజములసాగుచుండెను. మూరకు సాధారణముగ 8 అణాలు కూలి ఇవ్వబడుచుండెను.

చుట్టుప్రక్కల గ్రామములందు 70 రాటములపై వడుకబడుచున్న నూలు ఈ వర్గములపై నేయబడుచుండెను. 20 మొదలు 40 నెంబరువరకు నేయగల వై పుష్కముగలవారా ప్రాంత్యములందున్నారు. ఖాదిహిందూ అధికమైన 800 రాటములపై పనిజరుగగలదని వెంకటరత్నంగారు చెప్పిరి. నూలువడుకవారు ప్రతినిస్సయముగకొని నూలువడికి విక్రయించుచుండురు. ప్రతినీకొనుటకు కత్తిలేనివీధువారుమాడ కొంచుండుండిరి. కాని ప్రతిసమముగ దొరకనందున అనేకులరాటముల మూలుబడినవి. వీరె (3 పానులు) నూలు రూ 5 శ్చ మొదలు రూ 6 వరకు విక్రయింపబడుచుండెను. ప్రత్యేక వీరె రెండురూప్యములు. ఈ విధమున వీరెడు వడుకవారికి సాధారణముగ రూ 5 శ్చ లే, 5 శ్చ రూప్యముల కూలి గెట్టుచుండును. చెంకల గత్తుంగారిచేత యారు చేయబడు ఖాది అధికముగ విక్రయమగుచున్నది. ఆ గ్రామములో సగమువంతుమంది అచ్చట

కాలము 7 వ తేదీ బుధవారం సాక్షి కాలము 8 గంటలకు
 ఏలూరు పురమండలమున, ఏలూరు అంబే, నన్ను వైద్యవిద్యా
 దాన సమాజ ద్వితీయ సంవత్సర శాస్త్రము ముద్రాశ్రీ దివాన్
 బహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులు యం, యశ. ఎ.
 గారి అధ్యక్షతన ప్రారంభమైనది. వరకులు, వ్యాఖ్యానములు
 మున్నగునాదు సభ సభ్యులందరి గౌరవములతో నా సాక్షి కాలము
 నాయకులగు మోతే గంగరాజు జయింబాదుగారు బహుశ్రీ
 రత్నంగారు మాదవచ్చిరి. ప్రారంభమున శ్రీ చీమకుర్తి వెంకట
 శారాధికారావుగారు మొదలం దొడ్డయ్య రాధ్యులుగారు దైవ
 ప్రార్థనకురించి అధ్యక్షులును చదివెరి, తర్వాత శ్రీమంతు కందుల
 యోగంబులేశ్వరరావు శ్రేష్ఠిగారు సంవత్సర విషయముల
 ముఖ్యమైన భాగములను చదివెరి. నదిరాజు చలపతిరావు
 పంతులుగారు అప్పదానములను చదివి స్వామిభవమున ఉపన్యా
 సము గావించు కృతార్థమధ్యకరము నిమిత్తించువాలు వనూలు
 తనీ జరిపించునని, మాదవమునానిని కొరవ, పువశాస్త్రమును ముగిం
 చిరి మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు యిట్టి సంవత్స
 ర శాస్త్రములు జన్మి విషయముల భూమిముగ ఆదాయ భూమిముల
 తెలియవచ్చుట చాలామందిలకు అయ్యె భక్తికర్తలు, చాలామొ
 ర్తిములు భక్తి యిచ్చి యిట్టి నేం చేయుచున్నందులకు కృతజ్ఞ
 తాళి వందములు తెచ్చితిని నీ యాసభ్యులు ఆశీర్వాదములను
 యిటకు పంపివచ్చినను అట్టియెట అవసరము ముద్రాకలనం
 వత్సరములో నా యానికలవేర్చినది కలస్తాని ముద్రాకలన
 సమాజ అంబేకును తెచ్చియి అంబేకునకును ముగించిరి.
 అందుల యోగంబులేశ్వరరావు శ్రేష్ఠిగారు ప్రకటించునా
 వందములు యిచ్చుటతో సభ ముగిసెను.

వైకం సత్యాగ్రహము

12 వ తేదీ చర్య

వలంటీరులు మామూలుప్రకారము సత్యాగ్రహస్థానముల కేగిరి.

12 వ తేదీని తిరిగివేద్యములో పరిభ్రష్టవ్యవస్థలను పరిధానగురువగు తాంత్రియును యితర దేవస్థానోద్యోగులను సభ చేసిరి తెలియచున్నది. వివరములు తెలియలేదు.

అబ్దులు రహీంగారు

ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరింపగోరి రహీంగారు అరెస్టుకు వెళ్లిరి. ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరింపవలదని అచటి మహమ్మదీయులు 2000 మంది రహీంగారిని కొరికిరి. ఆయన వారిమాట వినిక ఉపన్యసింపబోగా వారు బలవంతమున రహీంగారిని వేదికపైనుండి తీసికొనిపోయిరి.

డాక్టరు ఎం. ఇ. నాయుడుగారు

నాగరకోయిలలో ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరించుటకు డాక్టరు నాయుడుగారు ప్రయత్నింపగా అచటనాతని మిత్రులంగీకరింపక ఆసభలకెవ్వరిని రాకుండచేసిరి. దొరతనమువారు తనపై రాజద్రోహమునకు కేసుచేయబోవుమన్నారని యాధిపార్తలెరిగినదని డాక్టరు ఎం. ఇ. నాయుడుగారు వ్రాసిరి.

ఇద్దరు వలంటీరు లక్ష్మముగా ప్రవర్తించిరి వారిని వెంటనే పంపివేసిరి.

తెంకా శివశిలు శంకర నారాయణయ్యగారు 12 వ తేదీని వైకం సత్యాగ్రహ శ్రమమునకు వచ్చిస్థితిగతులను తెలిసికొనెను.

అబ్దులు అద్వైతాశ్రమకార్యదర్శులలో నొకరగు కే. ఎల్. వేలాయుధంగారు 12 వ తేదీని వలంటీరుగా చేరెను. (అ|| ప్రె||)

స్త్రీలు సత్యాగ్రహ మొనరింపబూనుట

తిరునామ్మూరు దేశభక్తుడును ప్రవాసియునగు శ్రీశ్రీ రామకృష్ణస్వామిగారిమూల శ్రీమతి గోమతమ్మగారి నాయకత్వముక్రింద నలుగురు తియ్యారస్త్రీలు కన్ననూరునుండి వైకంకు వెళ్లి అచట వలంటీరులుగా చేరి సత్యాగ్రహ మొనరింప నిశ్చయించిరి వారై వచ్చినది.

13 వ తేదీ సత్యాగ్రహము

నిన్న మామూలుప్రకారము సత్యాగ్రహము జరిగినది.

లాహోరు హిందూ సభవారు వలంటీరుల ఖర్చులను తామే భరించుచు వలంటీరులను వైకంకు పంపెదమని వైకంకు తిరిగి వార్తనుపెరి. ప్రస్తుతము వలంటీరు లవసరము లేదు. కానుకనపుడు తెలిపెదమని వైకంకిదిరమువారు మరల ప్రత్యుత్తరము నంపిరి.

లక్ష్మో హిందూ సభవారుగూడ సర్వవిధముల సహాయము చేసెదమని తెలిపిరి. సంస్థానమువారును సవర్ణహిందువులను వ్యాయముగా మెలగవలెనని కొరికిరి.

డాక్టర్ చాంపరాను నుండిగూడ వలంటీరులను పంపెదనని రాధాకృష్ణ శ్రీనివాసయ్యగారు వ్రాసిరి.

ధన మవసరము గాన వసూలైన సొమ్మును ప్రచారకులు వెంటనే పంపవలెనని వైకం సంఘమువారు కొరికిరి.

ఎం. పి. నాయుడు, పి. సి. పెరుమాళ్లగార్ల భార్యలు నాగరకోయిలనుండి వైకంకు బయలుదేరిరి. (అ|| ప్రె||)

ఆంధ్ర దళనాయకుల తర్ఫీతు

కొవ్వూరులో ఏర్పాటులు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. కొవ్వూరు (గోదావరీతీరమున రాజమహేంద్రవరమున కావలియెడ్డున నున్న గోపాపట్టణము) ఆంధ్ర గోర్యుని విద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులకు శ్రీయుగం లెల్లాప్రగ్గవ నూర్యనారాయణరావు, భోగరాజు కోదండరామయ్యగార్లతో ఏర్పాటులగుగూర్చి సేను స్వయముగా మాటలాడినాను. కొవ్వూరులో గోదావరీనదికి కడుసమీపమున సప్తాభిషేకమునకు చేరువను చల్లనిదీవివచ్చు నున్నోరనగు మాచిడితోటలో శివర మేర్పరచబడినది. సప్తాభిషేకంలోనే భోజనవిశేష ఏర్పరచబడినది.

రాష్ట్రీయ వలంటీరుసంఘసభ 19 వ తేదీని జరుగును.

20 వ తేదీ ఉదయమున సరిగా 8 గంటలకు శివరమున తర్ఫీతు ప్రారంభమగును. ఆంధ్రదర్శి దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, శ్రీయుతి గాకిరెడ్ల భారినగోపాలరావు గార్లు 19 వ తేదీకి కొవ్వూరు చేరెదరు. అని బేజవాడనుండి శ్రీయుతి అయ్యగారి కేంకటరమణయ్యగారు తిరిగివార్త నంపిరి.

దేశబంధుదాసుగారు

నిన్నరాత్రి అంతరీక్షహూకు వెళ్లిరి.

దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారికి ఆరోగ్యము సరిగా లేనందున డార్మిలింగుకు వెళ్లదలచి ఏర్పాటులను చేసిరి గాని గాంధీమహాత్మునివద్దనుండి అరెస్టు తెలిగొని వచ్చినందున నిన్న 18 వ తేదీ రాత్రి బయలుదేరి అంతరీక్షహూకు వెళ్లిరి. శాసనసభవారి తీర్మానమును గూర్చి తానుచేసిన పనిని సమర్థించుచు వంగరాష్ట్రము గవర్నరు చేసిన ప్రకటనముపైననే మహాత్ముడు తిరిగివార్త నంపెనని తెలియచున్నది. (అ|| ప్రె||)

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ-ఎన్నికలు

దేశబంధు దాసు, బి. చక్రవర్తిగార్లెన్నికలకు నిలచిరి. ఇదివరకు జరిగిన ఎన్నికలలో నెగ్గినను దావాలలో స్థానములను గోలపోయిన దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, బి. చక్రవర్తిగార్లు మరల ఎన్నికలకు నిలచిరి. వారిప్రకటన పత్రికలంగీకరింపబడినది. (అ|| ప్రె||)

మామనాపాతాలిగారు

సంభాషణవిషయములు సత్యమైనవి కావు

“కలకత్తా దినపత్రికయగు భారతపత్రికప్రతికా సంపాదకునితో సేనుసంభాషించితిమని కొన్నివిషయము లాపత్రికలో ప్రకటింపబడినది అలహాబాదు లీడరుప్రతిక వ్రాసినది. సేనెవ్వరితోడను మాటలాడలేదు. కాని నాకు జబ్బుగా నున్నందున డాక్టరు అన్నారీగారి బ స లో కొన్ని రోజులుంటిని అప్పుడు ప్రక్కయింటిలో నివసించుచుండిన హిందూ సోదరుడు తరుచు నా యొద్దకు వచ్చుచుండెను. మేము సేనవిషయములను గూర్చి మాటలాడుచుంటిమి. వానినాతడు నాలుగువారితోనుండ నసంబద్ధముగ పత్రికలకు పంపుట చాలోచనీయును. అని మామనాపాతాలిగారు తెలిపిరి వారి కార్యదర్శి ప్రకటించెను. (అ|| ప్రె||)

అమృతరు ఖాల్సాకళాశాల

ఉపాధ్యాయులను తొలగించుట. రాజీనామాలు

1923 అక్టోబరునెలలో బావా హరకృష్ణసింగుగారిని మరొకరిని అకాలీనాయకుల మ్రలసంబంధమున అరెస్టుచేసిరి. 1923 డిశంబరులో ప్రిన్సిపలు వదీనుగారు రాజీనామానిచ్చెను. 1924 మార్చిలో సత్యుడు కళాశాలను మదిపోయెను. ఇద్దరుపాధ్యాయులను క్రొత్తగా నియమింపగా నందుల కసమ్మతిని తెలుపుచు 1924 ఫిబ్రవరిలో విద్యార్థులు ఆందోళనమొనరించిరి. కళాశాల కట్టుబాటు ననుమతులుగా సవరించనితో తాముగూడ రాజీనామాలు నిచ్చెదమని మరొకరిని పాధ్యాయులుగూడ తెలియజేసిరి. ఇటీవల కళాశాలాసంఘసభ్యుల ఎన్నికలు జరిగినవి. కట్టుబాటులో కొన్ని మార్పులుగూడ చేసెదమని వాగ్దానముచేసిరి. అందుకుసంపాధ్యాయులు రాజీనామాలు రద్దుపరచుకొనుటకంగీకరించిరి. 27.4.24 వ తేదీని కార్యసంఘసభజరిగినది. కట్టుబాటును మార్చినను మార్చుకున్న ను గూడ తాముండదను విధేయతతో పనిచేసెదమని పూచీకత్తుల నియంత్రణనని కార్యసంఘమువారు పాధ్యాయులను కొరచు వారికి అప్పు ఘోరములను పంపిరి. ప్రొఫెసరు బి. ఆర్. ఛటర్జీ ఎం. ఏ. గారీమధ్యను కొండలకు వెళ్లినందున వారి కీసమాచారమేమియును తెలియక మొదటివరతులను నెరవేర్చినగాని తాను పూచీకత్తు నియంత్రణనని వ్రాసెను. కాని గతవారమున ఛటర్జీ గారు ఆ పత్రిక స రు కు వచ్చి న పిమ్మట జరిగిన సంగతులను తెలిసికొని మార్పు జరుగుపద్ధతిని కళాశాలలో పనిచేసెదనని మరలనాతడు తెలిపెను. ఈనెల 12 వ తేదీని కార్యసంఘసభ జరిగినది. ఆసభకు సర్దారుబహదరు సుందరసింగు మణియోగారధ్యక్షత వహించిరి. ఛటర్జీగారి మొదటి ఉత్తరమునుగూర్చిమత్రమే ఆలోచించి వెంటనే ఆయనను పనిలోనుండి తొలగించుట కా స భ లో తీర్మానించిరి. కళాశాలలో పనిచేయుచున్న నలుగురు హిందూప్రాధేసరులలోను యిక్కిరియమత్రమే విగిరియున్నారు. ఇదివరకే యిద్దరు క్రొత్తగా ఏర్పరచబడిన హిందూకళాశాలకు వెళ్లిరి. మూడవ వారినిపుడు పనిలోనుండి తొలగించిరి.

రాజీనామాలు

నిన్న (18 వ తేదీ) ఉదయము 8 1/2 గంటలకు 9 మంది ఉపాధ్యాయులు రాజీనామాలు పంపిరి. వానిని ప్రిన్సిపాలుకార్యదర్శికి పంపెను. వారు నిన్న కళాశాలకు రాలేదు. కార్యసంఘము నాడు పట్టుదలతో ముందుటచే యింకను తొందరలు కలుగునట్లులున్నది. (అ|| ప్రె||)

వలంటీరు కెప్టనులకు

త్రై యిని, గుసూగ్గులు

ఈనెల 20 వ తేదీ మొదలు 30 వ తేదీవరకు

కొవ్వూరులో నేర్పరచుచున్న వలంటీరులకు గుసూగ్గులు జిల్లా వారసున సేద్యుక్తవగోరినతో యీనెల 18 వ తేదీలోగా గుసూగ్గులు మండల కార్యదర్శులకు కార్యదర్శికి చేరునట్లుల దరఖాస్తులను పంపవలెను. 18 వ తేదీని స్వయముగా కార్యాలయమునకు రావలెను. (కార్యదర్శి తిరిగివార్త)

తిమురువాయువు, అజ్ఞోము, సాధారణమైన దుర్బలత్వము మొదలగు వాటికి ఆశ్చర్యకరమైన బోషధము

సేను 30 సంవత్సరములనుండి తీరిని తిమురు వాయువుచే బాధపడుచుంటిని అందుచే మలబద్ధకము, అజీర్తికూడ గలిగినది. కీళ్లయందు నొప్పులుండెను. జీర్ణశక్తి బొత్తిగా లేకుండెను. ఎవ్వడైనను ఆహారమును కొంచెము ఎక్కువగా తిసికొనినచో తక్కువ రాత్రిపూట వమనములు, విరేచనములు అగుచుండెను. సేను మిక్కిలి బలహీనముగా ముంటిని. సేను అనేకవైద్యులయొద్ద చికిత్సచేసికొనినను నాకేమియు గుణముకాలేదు. తరువాత తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురవాసియును, శ్రుతముమృదాను, బార్బిటాను, అర్జినియోఫిఫ్లో, నెంజిరు భవనముందున్న శ్రీమూర్తి వండిత స్వాయిశ్రీని బాస అయ్యంగారిపేరి ప్రతిష్ఠలను విని వారివద్ద చికిత్సచేసికొనుటకు వెళ్లితిని. గడచిన ఆగస్టునెలనుండి వారివద్ద చికిత్స చేసికొనుచున్నాను. యిప్పటికే చాల గుణముగలిగినది. నా వ్యాధులన్నియు చూపించుచున్న బోషధము. సేను శ్రుతము పుష్టిగలిగి ఆరోగ్యముగా నున్నాను. సేను బోషధమును నిలిపి యిప్పటికి 2 మాసములైరి. వ్యాధి తిరిగి వచ్చునూచన లేమిలేదు. వారు స్వల్పము మొదలగు విలువగల వస్తువులనుచేర్చి నిక్కిలిధంగల బోషధమును తయారుచేయుదురు. గనుక వారి కట్టుము కొంచెము ఎక్కువగానే యుండును. అయితేవారిస్వల్ప బోషధముయొక్క గుణమును బట్టిచూచిన ఎవరుగాని నలుగుకొనుటకు అవసరముండను. వారి బోషధములు తపాలుద్వారా, వి. పి. ద్వారా పంపబడవు. రోగి వారివద్దకు వెళ్లి బోషధమును పుచ్చుకొనవలెను.

శ్రుతము చెన్నపురిలో నున్నాను.

ఎం. సి. కృష్ణారావు,

రిటైర్డుజిల్లా మునిసిఫ్.

నెం 2/2 బండి వెంకటేశనాయకవీధి, తిరువల్లికాడ, ప్రకటన నెం (11) వారి సహాయము.

మూల శంకకు తెలము

వెల డబ్బీ 1-; రూ. 0-1-0

మూలశంకవలన అననుదగ్గర చర్మము లూపుచాంక్రవము చిన్న చిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది వైద్యకళకు పుష్కరము (torpid liver) గలగును. అతికాక, బడలిక, వివకాలము ఒకచోట మార్పుండటం, వలనానోప కడు బహుశ్యమునకు దోయినపుడు ఇతర మయములగును. దీక్షమునకును. వీనివలన బాదబడువాడు కారము, ఆప మొదలగు వదాంశులను తిగింది తినుటయు. విరేచన సాధకములగు వారి గాయలతిట్టగు యుక్తము. ఈతెలను మొలలవైచాచినబాధ వెంటనే పోయి గత్తమునకుట నూనును. బాలాశిమోక్షలలోన ముఖ్యులైన ననుగును. ఈతెలను మొదలను పిడికక కొంతకాలము వాడిన మూలశంక రోగము తగ్గగడు.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం॥ మే నెల 14 వ తేది

బుధవారము

గాంధీ, దాసు సమాగమము

గాంధీమహాత్ముని కోర్కెపైని, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారు బొంబాయికి కయినమయి రిని, దెలియుచున్నది. శాసనసభా ప్రవేశము విషయమై గాంధీమహాత్ముడు తమ యభిప్రాయమును త్వరితగ్రూరముగా తెలిపిన కలుపురు గోరుచున్నారు. తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనటకు గాంధీమహాత్ముని కెట్టికారణము గనుపించుచున్నను, చిత్రరంజనదాసుగారితో కలిసి సంప్రదించిన కిమ్మట గాని ఎట్టికారణము గావించనని, మహాత్ముడు వాగ్దానము జేసియుండెను. ఆ వాగ్దానమును మహాత్ముడింతవరకును నిలుపుకొనియుండెను. ఇంతవరకును దాసుగారితో కలిసి మాటలాడుటకు, మహాత్మునకు వీలుగలుగలేదు. దాసుగారిదేహ మస్వస్థముగ నుండుటయే ముఖ్యకారణము. అయినను దేశము కడుసంక్షిగ్ధస్థితిలో నున్నపుడు, ఆలోచ్యవిచారణ కయితము వెనుకకుబట్టుట వింతగాదు. గాంధీమహాత్ముడు దాసుగారి బలహీనము నంతగ సరిగొనక, వెంటనే బయలుదేరవలయు నని కోరెను. దేశాధినా తత్పరులగు దాసుగారును దేశస్వాస్థ్యము నంతగ గమనింపక వెంటనేబయలుదేరి వెడలియుండెను.

క్రస్తుతసమయమున గాంధీ, దాసుగార్ల సమావేశ మత్యవసర మగుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని సందేశము ననుసరించి, దాసుగారు న్యాయవాద వృత్తిని విసర్జించి దేశముకొరకై కారాగృహ నిర్బంధము ననుభవించియుండిరి. దాసుగారి త్యాగ శక్తినిగాని, ఆతనిదేశభక్తినిగాని, సమద్వేష్యమును గాని శంకించువారుండరు. శాసనసభా ప్రవేశము విషయమై భిన్నాభిప్రాయము జూపుటలోనేమి, ప్రతిష్ఠాభిధానమును ప్రతిపాదించుటలోనేమి, బహిష్కారము విఫలమయ్యెనని కంఠోక్తిగ చెలుపుటలోనేమి, శాసనసభలందుగూడ అసహాయము నవలంబించుటకు వీలుపడునని ప్రతిపాదించుటలోనేమి, దాసుగారు తనదృఢవిశ్వాసమును వెలిబుచ్చి, కాంగ్రెసుతీర్మానము నతిక్రమించుటకు సంయము సంసిద్ధులై మనస్సాక్షి ప్రేరేపణల ననుసరించుటకు బూనుకొనిరి. ప్రాతఃత్రయత్రవ్వ బని లేదు. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు బోకుండిన ఏమిజరిగెదదో విరిగింప నక్కరలేదు. మంచికోరెడుకో, కాంగ్రెసునందు రెండుపక్షములు ప్రబలెను. ఉభయులవివాదములును, ప్రజలమనములను చికాకుపరచెను. ఉభయులకును కాంగ్రెసుసభలో సానముండునట్లు రాజీ జరుగవలయునని, ముఖ్యురభిప్రాయకడిరి. అప్రకారముగ, ఢిల్లీ కాంగ్రెసు సభలో రాజీ జరిగెను. క కివాడసభలో నది స్థిరపగు పబడెను.

అప్పటినుండియు స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ ప్రయత్నములను శాసనసభలో తేరికొనసాగించుచున్నారు. సామ్రాజ్యశాసనసభలో నార్థికచట్టము నిరాకరించుట, వీరి కడకటిచర్య. స్వరాజ్యపక్షాభిమానులు సంయతము, శాసనసభలో వీరు జేయదగిన పనిముగిసినదని ఇక వెలుపల పాటుబడవలయునని హిత మొనగుచున్నారు. మాడుగులలో

జరిగిన విశాఖపట్టణముండలసభలో ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య పంతులుగారు దెలిపిన సలహాను గమనింపవచ్చును. ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించిన కిమ్మట, కన్నులను చెల్లించుకుంటు యవ సరమగును. శాసనసభలో ప్రతిష్ఠాభము సలిపి, వెలుపల సహకారమునకు గడంగుట విరుద్ధమగును. సమష్టి శాసనోల్లంఘనమును సాగించుటకు, స్వరాజ్యపక్షవలంబులు సంసిద్ధులుగా లేదనియు, అందుకు దగిన ప్రయత్నములను నిలుపుటలేదనియు దెలియుచునే యున్నది. అందుచే స్వరాజ్యపక్షము వారి ఆందోళనము, మామూలు ఆందోళన పద్ధతుల ననుసరించుచున్నది. కేవల శాసనసభల తీర్మానముల వలన ప్రయోజనముండిన, వీరి ఆందోళనము ఫలించెడిదే. అట్టి తీర్మానములు నిరుపయోగములని, సంస్కరణముల స్వభావమును గ్రహించిన వారికి చెలువ నక్కరలేదు.

శాసనోల్లంఘనమునకు, నిర్మాణకార్యక్రమ మే ప్రజలను స సిద్ధులజేయగలదు. ఆసంగతిని ఎల్లరును గుర్తించుచునే యున్నారు. శాసనసభా ప్రవేశము విషయమై ఇదివర కెట్టిభేదాభిప్రాయమున్నను మహాత్ముని మార్గమే ఎల్లరికి శరణ్యమని స్థిరపడుచున్నది. ఆసంగతినిగూర్చి సందియముల బోధోలుటకు, స్వరాజ్యపక్షవలంబులను అక్కరకు వచ్చినది. నిర్మాణకార్యక్రమముపట్ల ప్రజల యభిమానమును తగ్గించుట కది తోడ్పడినను, వారి యనుమానములను నివర్తించుటకది బనికవచ్చెను. మహాత్ముడు కార్యరంగమునకు వచ్చునప్పటికి గనుపించిన స్థితి యిదియే. మహాత్ముడుచే నిరుత్సాహము జెందలేదు. తమ నాయకత్వము దేశాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకముగ నుండుచో, తాము వెనుకకుదగ్గి తమ జీవిత నిదర్శనముచే నితరులను ప్రోద్బలపరచుటకు, మహాత్ముడు ఉద్యుక్తు డగుచున్నాడు. బహిష్కారపద్ధతి యందు, మహాత్మునకు పూర్ణవిశ్వాసము గలదు. శాసనసభానిరోధము, అసహాయ సిద్ధాంతమునకు ప్రతికూలమనిగూడ మహాత్ముడు భావించుచున్నట్లు దెలియుచున్నది.

ఆ విషయ మెటులున్నను, ఒకవంక గాంధీమహాత్ముడును వేరొకవంక దాసుగారును భిన్న భావముల గలిగియున్నారు. వీరురువురకును సమ స్వయము గుదిరిన, మంచిదే. మహాత్ముని నమ్మించిన, అతడు తనయభిప్రాయమును మార్చుకొనుటకు వెనుదీయదు. దాసుగారును అందుకు సంసిద్ధులై యుండవలెను. తాము చేపట్టిన యద్యమము సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధిని, ధర్మరక్షణమునకును ప్రతికూలమని దాసుగ్రహించు నెడల, మహాత్ముని మార్గము ననుసరించుటకు దాసుగారు బూనుకొనుట యవసరము. ఉభయుల సమావేశముచే, నట్టిఫలితము గలుగునో చూడవలయును. ఉభయులకును శాసనసభా ప్రవేశముగూర్చి సమాధానము గుదురుకున్నను, నిర్మాణకార్యక్రమమును దీక్షతో నిర్వహించుటకు, వీరిసమాగమము తోడ్పడునని భావించెదము. ఇది వర కెట్టి కారణమున్నను, నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణముకొరకై స్వరాజ్యపక్షమువారికముం దెక్కుడు శ్రద్ధవహించుకుంటు సరమగును. దేశప్రముఖులు కొలదిమందియైనను యాదర్శజీవితమును నడుపుచో, ప్రజాసామాన్యము నందు కార్యోత్సాహము గలుగును. క్రొత్తరకటనలవలనను, క్రొత్తసాదేశములవలనను, విశేష ప్రయోజనముండదు. భావివర్ణనాము సత్వర దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుగాక.

పాంకేరుగారి రాజీనామా

ప్రాస్తుతధానమంత్రిగనుండిన పాంకేరుగారు, రాజీనామానిచ్చుటకు నిశ్చయించిరని ప్రకటింపబడెను. ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో, పాంకేరుగారి ప్రతికూలురు విజయము గాంచిరి. దీనియందు వింత ఏమియులేదు. చాలకాలమునుండియు, పాంకేరు పద్ధతి ప్రాస్తులో నేవగింపబడుచున్నట్లు వార్తలు వినవచ్చెను. పాంకేరుగారి నిరంకుశ పద్ధతులు పెక్కు యనర్థములకు కారణమయ్యెను. రూఢ ఆక్రమణము, యూరపుఖండమునందు సంక్లిష్టస్థితి నువలంబ జేసెను. జర్మనీనుండి నవ్వకరిహారమును రాబట్టుటకు వీలుగాకపోక, జర్మనీ విచ్చిన్నమగుట ప్రాస్తు విచ్ఛిత్తునకు కారణమయ్యెను. ప్రపంచ శాంతికి మహోపద్రవము గలిగెను. అనుభవ మీ తీరుననున్నను, పాంకేరుగారు తమ మొండికట్టును విడువరయిరి. వీరి పట్టుదల, ఇంగ్లండుకే గాక ఇటలీకి గూడ కంటకమయ్యెను. తుట్టుతుడకు బెల్జియము గూడ పాంకేరుగారినుండి చీలిపోవ సమకట్టెను. ఇట్టి సందర్భములలో, ప్రౌఢి ప్రజలు పాంకేరుగారిని వదలించుకొన దలచుట సహజము. విజయము గలుగుచున్నంతవరకు, పాంకేరుగారి యాటలు సాగివచ్చెను. అపజయములు వరుసగ గలుగుచుండుటచే, పాంకేరుగారి ప్రతిభ యంత రించెను. పాంకేరుగారు వెడలినపిమ్మట నయినను, ప్రాస్తు పద్ధతులుమారునా? యూరపుఖండమున శాంతిగుడురునా? నూతనదృక్పథ మవలంబించబడునా? ముందేమిజరుగునో చూడవలయును.

లాయడుజార్జిగారి ప్రజ్ఞ

లిబరలుపక్షపు భావిస్థితి నిరుత్సాహకరముగ నున్నను, చర్చిలో గారు లిబరలుపక్షమును కన్నర్యేటి పులలో జేర్చుటకు యత్నించుచున్నను, లాయడుజార్జిగారి ప్రజ్ఞలుమాత్రము అంతరింపకున్నవి. ప్రాస్తులో పాంకేరుగారి పతనమునకు లాయడుజార్జిగారు సంతసి చుట ముగియక, లిబరలుపక్షపు విజయమునకిది నిదర్శనమని బలుకుచున్నారు. లిబరలుపక్షమున కన్నర్యేటిపుక్షములో జేర్చు ప్రయత్నమును, లాయడుజార్జిగారు నిరసించుచున్నారు. ఇటు లేబర పక్షమువారిని, అటు లి బరలుపక్షమువారినిగూడ లాయడుజార్జిగారు నిరసించుచున్నారు. కాని, లిబరలుపక్షము ప్రత్యేకముగ నిలిచియుండవలసిన యవసరమును వీరు నిరూపించరయిరి. దేశమును వీరేవిధమున ముందుకు దెచ్చెదరో తెలియదు. లాయడుజార్జిగారి గంభీరోపన్యాసములవలన లిబరలుపక్షమునందు విశ్వాసముగుడురునని దోచదు.

ఏర్పాటు కిఫలమగుట

మాక్స్ నాల్డుగారికిని, పాంకేరుగారికిని సమావేశము గుడుగుట కేర్పాటులు జరిగెను. ఈ సమావేశమువలన, కొంత యనుకూలఫలితము గలుగనని లెలంపబడెను. మాక్స్ నాల్డుగారి స్పష్టప్రతిపాదనము, పాంకేరుగారి హృదయమును మార్చునో యూహించబడెను. కాని యిలాలోకలనే ప్రాస్తులో ఎన్నికలు జరుగుటయు, పాంకేరుగారి ప్రతిభ యంత రించుటయు సంభవించుటచే, తలపెట్టిన ఏర్పాటు కొనసాగలేదు. పాంకేరుగారి యనంతరము మంత్రి కదలి నధిష్ఠించెనేవారితో మాక్స్ నాల్డుగారు సంప్ర తించెదరట. అది ఎన్నడు జరుగునో ముందుగా తెలియదు. ఈలోపుగ సింగ్లండు రాజ్యాంగమున దెట్టి మార్పులుజరుగవని తలచెదము.

అ. స. 18:— మైసూరులో నున్న ఆంధ్ర
రాజ్యమునకు చెందిన కవులు ముగ్గురుతో కలిసిపాఠ్య
కు వెళ్ళు. (అ. పే.)

వైచివన్నికలు

పోయింకేరుప్రతిపక్షులవిజయము

అసంతృప్తి ఫలితము

పోయింకేరు గారు రాజీనామా నిచ్చెదరు.

లండన్, మే 12 రాత్రి 9.20:—టైమ్స్ పత్రికావిలే
ఖరి ప్యాకెసునుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—ఎన్నికలు అధిక
అసంతృప్తిని గలుగజేసిననుటకు సంజయము లేదు. పన్నులు
పెంచుకొనుటయు, జీవనవ్యయము పెరుగుటయు చాల
కష్టముగ నుండెను. ఆమెరికా బ్రిటిషువారును పరపతిని గలుగ
జేయుటకై ఈపాటికైన ప్రాంతాధికారి నిలబడెను. లేనిచో
ప్రస్తుత ప్రభుత్వము చాల పాడుగ నుండెడిది. పోయింకేరుగారి
దేశీయవిధానము ఎవరికిని కట్టినందున ఇంతమంది ఇదివరకు అం
తయు ఓటుచేయజాలకున్నవారందరూ ప్రతిపక్షముగ ఓటుజేసి
రనుకొనరాదు. ఆయనవిదేశాంగవిధానము దేశములో ఎవరికిని
అంగీకారముగాదు. అసాధారణపునంగతులు తటస్థింపవచ్చును.
పోయింకేరుగారు మరల మంత్రివర్గము నేర్పరిచి అధికారమును
చెలాయించుట పడుననుచున్నాడు.

బెల్లెను అభిప్రాయము

లండన్, మే 12 రాత్రి 9.50:—టైమ్స్ పత్రికావిలే
ఖరి బెల్లెనునుండి ఇట్లు వ్రాసుచున్నాడు:—అంత్య ఫలితములు
చేరువరకు వ్యాఖ్యయొనర్చుట లేదు. కొందరు మిత్రబాహుళ్యముగ నున్నా
రు. క్రొత్తరాజ్యాంగసభ నే ప్రేరేపింపజేసిన ప్రాంత విదేశాంగవిధానము మార్పు జేయవలెనని మార్పు
ప్రభుత్వమును అంతవరకు ప్రాంత విదేశాంగవిధానమున మార్పు
జేయవలెనని మార్పు ప్రభుత్వమునగాని లేదు. యూరపులో నేడు అనుమానములే
కొంచెం పీడించి పాడుజేయుచున్నది.

ఈ అనుమానవిశాసమును బారదోలవలెను.

బ్రయండువర్గమువారును, హెరియట్టు వర్గమువారును
పోయింకేరుగారి రూపువిధానమును సాగించెదమని ప్రతిపక్షాని
రని జాతీయవాదాధికారులు తెలుపుచున్నవి.

ఆయాపక్షముల వారి విజయము

ప్యాకెస్, మే 12:—ఎన్నిక ఫలితములు పూర్తియైన
వనే చెప్పవచ్చును. 296 గురు 'రైట్' పక్షమువారు; 274 గురు
రైటుపక్షమువారు.

పోయింకేరుగారి రెపుడు రాజీనామా నొసగెదరు?

ప్యాకెస్, మే 12 రాత్రి 9:—ఎన్నిక ఫలితము లింకను
వచ్చుచునే యున్నది. ప్యాకెసు అంతయు పోయింకేరుగారికే
అనుకూలముగ నున్నది. కాని 'రైట్' పక్షమువారే విజయపట్టి
ని చేపట్టిరి. ప్రతిపక్షులు పోయింకేరుగారి రెపుడు రాజీనామా
నిచ్చెదరని అడుగుచున్నారు. వచ్చే రాజ్యాంగసభలో అతివా
దులు, సాంఘికవాదులు బహుళసంఖ్యాకులుగ నుండురనుచు
న్నారు. రాజ్యాంగసభ ఏర్పడినగాని పోయింకేరుగారు రాజీ
నామా నీయరనుకొనుచున్నారు. రాజ్యాంగసభ సమావేశమైన
పెంటనే పోయింకేరుగారు రాజీనామా నిచ్చెదరు. బ్రయండు
గారినిగాని హెరియట్టుగారినిగాని మంత్రివర్గము నేర్పాటు
జేయునునెదరు.

పోయింకేరుగారితో మిల్లిరండుగారు ఏకీభవించుచున్నా
రనుకారణముచేతను ప్రెసిడెంటుగనుండి చేయవలసినధర్మములను
వాటి జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నారను కారణముచేతను
రైట్ పక్షమువారు మిల్లిరండుగారుగూడ రాజీనామా నీయ
వలెననుచున్నారు. కాని మిల్లిరండుగారు రాజీనామా నీయ
వలసినంత యవసరము గన్పించదు.

జాతీయవర్గమువారు అంతరించిరి. పోయింకేరుగారు, మి
ల్లిరండుగారు పెరిపు ప్రచురణవలె నని 'లిస్టరు' పత్రిక
వాకినిచున్నది.

రాత్రి 9:—రైట్ పక్షము పూర్తియైనది. ఒక్క అధి
నితకభూకాఖిలామతము బాకియున్నది.

"రైట్" పక్షము

ర్యాడికల్స్	127
రిపబ్లికన్ సోషలిస్టులు	89
సోషలిస్టులు	101
కమ్యూనిస్టులు	29
	296

రైటుపక్షము

కన్సర్వేటివులు	11
మితవాద రిపబ్లికన్లు	127
రైట్ రిపబ్లికన్లు	92
ఇండిపెండెంటు ర్యాడికల్స్	84
	274

అధినితకమంత్రి ప్రతి, ప్రాత ప్రధానామాత్యుడు,
పెయిక్ లెఫ్ట్, కమ్యూనిస్టు నాయకుడు, కొవికాగారు ఎన్న
కొనబడిరి.

ప్రాంత విధానమున మార్పుండదు

ప్యాకెస్, మే 12:—ప్రాంత నష్టపరిహారవిధానమున పరి
మార్గము చేయుటకు ఆర్థికనిపుణుల నివేదికములే ఆధార
ముగ జేయబడును. ఒక వేళ పోయింకేరుగారు రాజ్యాధికార
మును మానుకొన్నను ఆయనస్థానే వచ్చువారుగూడ పోయిం
కేరుగారి విధానమును వర్తించునట్లు గనిపించదు.

మంతులందరూ ఎన్నుకొనబడిరి

ప్యాకెస్, మే 12:—ఎన్నికలకు ప్రయత్నించిన మంత్రు
లందరూ మరల ఎన్నుకొనబడిరి. రైట్ పక్షమువారిదే ఎక్కువ
బలముగ నున్నది. నిర్మాతార్యక్రమము లేని ఆర్థిక ప్రభుత్వము
అంత ఎక్కువ కాలముండజాలదని వార్తా
పత్రికలు వ్యక్తీకరించుచున్నవి. వీరందరూ రైట్ పక్షము
వారు ఇంతవరకు అధిక సంఖ్యాకులు జాతీయవర్గమువారికి
ప్రతిపక్షులుగ నుండుటచేతనే బలముగ నుండుటకవకాశముగ లేదు.
ఎన్నికలవలన బయలుదేరువిషయములను చర్చించుటకు మంత్రి
వర్గము రేపు సమావేశమగును. పోయింకేరుగారు తక్షణ
ము రాజీనామా నీయవలెనని, లేకపార్లమెంటు సమావేశమగువర
కు వేచియుండవలెనని అనువిషయమును చర్చించెదరు. దీనివలన
పోయింకేరుగారు 17 తేదిని చెక్కర్చుకు పోవుటకు ఓలను.

హెరియట్టు గారు

ఎన్నుకొనబడిరి. గొప్పనిద్యార్థికుడు స్థానికపరిపాలనమున
ఆరికేరనవారు. చాలాకాలము పురపాలకాధ్యక్షులుగ నుండుట
చే ఎక్కువ పరిజ్ఞాపముగ లేదు. యుద్ధకాలమున ట్రాన్సుపోర్టు
మంత్రిగ నుండెను.

ప్రాంతలో లోపరుతో బాటు ఈతడుగూడ గొప్ప
ఆర్థికవేత్తయని పేరుగాంచెను. లయన్సు సంతనేర్పాటుజేసెను.
రషియా ప్రాంతీయ రక్తసంబంధములను మరల ప్రవేశపెట్టుటకు
ఇతడే కాకుండు. ఈవిషయమై రెండేండ్లక్రితము మాస్కోకు
వీరి. ఇతడు ఆంగ్లేయపక్షపాతి యనెదరు.

బెర్లిన్ పత్రికల సంతసము

బెర్లిన్, మే 12:—పోయింకేరుగారి పరాజయమునకు
బెర్లిన్ పత్రికలన్నియు సంతసించుచున్నవి. కాని రూపువిధాన
మునుగూర్చి మార్పులును విషయమై భిన్నాభిప్రాయ
మున్నది.

పోయింకేరుగారి రాజీనామా

ప్యాకెస్, మే 13:—జూన్ ఒకటవతేదిని తా
నును, మంత్రివర్గమువారును రాజీనామా నిచ్చెద
మని పోయింకేరుగారు మిల్లిరండు గారితో చెప్పిరి.

కెన్యాభారతీయులు

ప్రభుత్వ తీర్మానములు

తీవ్రమగు ఆక్షేపణ

లండన్, మే 12:—తూర్పుఆఫ్రికా జాతీయ భారత
కాంగ్రెస్ సంఘమువారు, కెన్యా ప్రభుత్వములు తిరగబడె
వని బెదిరించుటచే కెన్యా ప్రభుత్వమువారు ఆఫ్రికాదేశీయుల
కును భారతీయులకును గొప్ప అన్యాయమును జేసిననియు ప్రభు
త్వప్రకటన మంతయు ఉత్పాటుకమనియు తవ్వసంగతులను
జెప్పుచున్నారనియు కెన్యాగవర్నరుకు తెలియజేయ ఆసందే
శమును కెన్యాగవర్నరు థామస్ గారికి అందజేసిరి. ఆఫ్రికనుల
యొక్కయు భారతీయులయొక్కయు ఆశయములు లాభములు
ఒక్కటే కాని యూరపియనులలాభములకును, ఆఫ్రికనుల లాభ
ములకును పరస్పరసంఘర్షణము గలదు. వీరభూములను యూ
రపియనులకే ప్రత్యేకించుటచే ఆఫ్రికనులకును, భారతీయులకును
గొప్ప అన్యాయము జరిగినది.

అందరకును ఒకేనియోజికాధికారము నిచ్చిన ఈతడుపు
నుంబపోయి అన్ని తెగలవారికిని సుహృద్భావ మేర్పరచు.
ప్రస్తుతము కార్మనిర్యాపకవర్గమున ఒక స్థానమున, కాసన
సభలో 5 స్థానములను ఏర్పాటుజేయుట రాజకీయ రంకుశ
మనిపించుచున్నది. ఉన్నత ఉద్యోగములందు జాతీయతను
జాతులు చాల మ్యానలేగనున్నది. లజ్జాకరము. దీనివలన సామ
ర్థ్యము, విశిష్టతయు అడుగంటుచున్నవి. (చిన్న ఉద్యోగము
లందునుగూడ భారతీయులను తీసివేయుచున్నాడు.) కెన్యాలో
భారతీయులనే నియమించునలెననుట కలలో నైన కోర్టులేదు.
భారతీయులకును ఆఫ్రికనులకును ఇతరులతో బాటు సమానా
కాశములనుమాత్రము ఇయ్యవలెనని కోరుచున్నారు.

భారతీయులు వచ్చి కెన్యాను నివసించుచున్న అన
కాశములేదుకాని ఇంకను వారిని గూడెములలోనే పెట్టు
చున్నారు. ఆఫ్రికనులకును, భారతీయులకును పోటీయే లేదు.

ఆఫ్రికనుల లాభము నినిత్రము భారతీయులను వలన
రానీయగూడదని వివేకముగలవ్యక్తి ఎవరను అనజాలరు.

కెన్యాతీర్మానమును రద్దు జేయవలెనని తంతివార్త
నిచ్చిరి.

ఓడ్డయరు - శంకరనాయరు మాన నష్టపుదావా

లండన్, మే 12: ఓడ్డయరు-నాయరు దావానిచారణము
ప్రారంభమైనది. గ్రామమునసలు తనవంతు నైసికులను సమా
వేశము చేయనిదే ఆతని గడపెక్కి మార్పున్నమాట సత్యమనిరి.
ఆసంగతి తనకు తెలియదనెను.

తనజిల్లాలో నైస్యములో జేరడని అంతగ నిర్బంధము
జేయలేదని జలండురులో ఛార్జము డిప్యూటీ కమిషనరుగ
నున్న హ్యూబర్టు వాట్సుగారనిరి. గ్రామమునసలు తనవంతు
నైస్యములో జేరదగిన ప్రాయముగలవారిని నుటికి 50 మందని
తీసుకరాకున్నచో పనిలోనుండి తొలగించెదమని ఎన్నడు
భయపెట్టలేదనిరి.

కొన్ని జిల్లాలలో కొంతనాణ్యమును ఒత్తడిని కలుగ
జేయుటవనరమైనదని అడ్డపాళ్లుజేయునపుడు వాట్సుగారు
చెప్పిరి. గ్రామమునసలు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుట విధిగాన
వారు ప్రజలను నైస్యములో జేర్చుట వారివిధియని ప్రోత్సహిం
చుచుండిరి. అట్లు చేయలేని ఉద్యోగములను గొప్పొనలసి
వచ్చుననిరి.

ఇష్టములేనివారి నెవరిని నిర్బంధముజేసి నైస్యములో జేర్చ
లేదని లూడియానాలో నైసికసమావేశమునిమిత్తము నియమింప
బడినఇండియన్ సివిల్ సర్వెంటు రాజ్యక్రంపుగారు తెలియజేసి
రి. అయిష్టముగలవారిని జేర్చదలచుకొనలేదనిరి. వీరు తొందరను
గలుగజేసెదరను కారణముచే జేర్చకొనలేదనియు ఇష్టములేనికే
జేర్చరని ఎవరను ఫిర్యాదు జేయలేదనిరి. పంజాబులో చాలవర
కు సిపాయిలు భార్యలతో మాట్లాడితిననియు వారు తనభర్త
లను నైస్యములో జేరుడని బాధపెట్టలేదని తమతో చెప్పిరినియు
కీ||శే|| రెప్పి నెంటు కర్నలు బెల్లెగారిభార్య ఈవా బెల్లెగారు
చెప్పిరి.

సర్ మాల్కం హెయిగారు

పంజాబు గవర్నరుగ నియమింపబడినందున ఆ
సాక్ష్యాధాముడు దర్బన మొసగెను.

పాఠ్యవ్యవస్థాపకములో హాత్వము లేదమగా జరుగుచు
 నున్నది ఒకపటమును స్వేచ్ఛపవలెనని బూర్తికీరారు నూచింప
 ప్రస్తుత మననములేదనియు బ్రిటిషరాష్ట్రమునండి ఈండ్ల
 జాతులూరిని కనిపెట్టవచ్చునని రిచర్డుగారు బహులిశిరి,

భై జవాడు, దక్షిణావంధియా.

భై జవాడు, దక్షిణావంధియా.

(u. 7)

ఆంధ్ర దేశకళావంతులసంఘ సంస్కరణసభ-గుంటూరు

1924 సం॥ ఏప్రిల్ 19, 20 తేదీలనందు గుంటూరులో ప్రారంభమైన మాసవసభ బృహత్సభాస్వరూపు శ్రీయశో యన్, ఆంజనేయస్వామి, బి. ఎ. బి. యల్. ప్రొచ్యూరు చీఫ్ కమిషనరీ ఆధ్వర్యమున సమావేశమై సాంఘికబాధల తీర్మానములు.

1. శాసనముల సంఘము స్థాపించి గమనించి వారి సభ్యులను తగు విధముల సహాయము నొసర్చుచున్న శ్రీ శ్రీ పితామహం మహారాజు గారికిని, వివాదాదుల ద్వారా రఘుపతి వెంకటరత్న మహారాజు గారికిని తదితర సంఘాధిపతులనున్న యాసభ వారు కృతజ్ఞతాపూర్వకమున సత్కరించుచున్నారు.

2. ఆంధ్రదేశకళావంతుల సంఘము స్థాపించి గాంధీ జయంతి సోదరీతలు సభ్యులను తగు విధముల సహాయము నొసర్చుచున్న శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు కృతజ్ఞతాపూర్వకమున సత్కరించుచున్నారు.

3. కళావంతుల వైశాఖాభివృద్ధికి గుంటూరు నందు స్థాపించబడిన విద్యాసంఘములను, చెన్నై పురియందు శ్రీమతి యామినీ పూర్ణతిలకమ్మ గారిచే స్థాపించబడిన హిందూయూనివర్సిటీ కళాశాల యనునవిను, హిందూయూనివర్సిటీ కళాశాలను తగిన ప్రోత్సాహ సహాయముల చేయుటకు గాను యాసభవారు ఎల్లరీతిని శోధించుచున్నారు.

4. ఈ సంఘమునకు చెందిన వ్యవహారములను మాన్యు చేయుట ఆవశ్యకమనియు, విషయము గొప్పదిగాన జరలు కాదుగా చూచుట కకకాశమిచ్చుటకు తగిన చర్యలు ప్రస్తుతము నిజపుణేంద్రుల నేని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

5. సంఘము స్థాపించి యుల కారణమున పశువులను పూర్తిగా నిరసించుచు పశువులను తగిన విధమున సాఫీతము చేయుటకు చర్యలు చేపట్టవలెనని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

6. ఇతరములనుండి తగిన విధమున తీసికొని వెంచి వ్యర్థముల నేర్పి నితరములకు పంపి పశువుల వృత్తియందు ప్రవేశపెట్టవలెనని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

7. బాలికల కంటరిని నివాసముల చేయుట యావశ్యకమనియు, వరుణ కట్టుకలను గోరుట యధర్మమైనదనియు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

8. ఈ సంఘమునందు చిన్న బాలికలను పశువుల వృత్తియందు ప్రవేశపెట్టవలెనని కాపాడుటకై ఇండియా పిల్ డ్లలో నిధిని 872, 878 నెక్లను ఆచరణ యోగ్యములు కాకుండుటచే వారిని సులభముగ వర్తించేయవలెనని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

1. వర్తమానమున కన్యయైన, యింటిబుట్టి గూడ పశువుల వృత్తి చేయిగా నున్నదిగాని నేరమునుగని వైష్ణవ సల గురించి, 24 వరగాను లాభము 77 తిరుప్పావని వ్యాఖ్యానమున సావకాశము లేకుండ చేయవలెను.

2. 18 సంవత్సరములలోని కన్యలను బహిరంగముగ చేయవలెననిగాని వివాహాది కారణములలో నాని వ్యక్తి గీతములకు ఉపయోగించి పశువుల వృత్తి చేయవలెనని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

3. పశువుల వృత్తి చేయవలెనని కంటియు గలయిన కారణములు నిరారణమైయున్న అట్టివలెనని వారిని సాధ్యమైనంత తీవ్రమైన వారిని సరిగ్గమొందుటకు నిరారణము చేయవలెనని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

4. వైశాఖాభివృద్ధికి తీసికొనివచ్చిన విల్లలకు సాక్షులగాను అసభ్యులగుటకును స్థాపించవలెననియు, యాసభము తోని మైస్టరు విల్లలందరి ప్రాంతము, యింటిబుట్టి మైస్టరు కాపితము యాసభవారు నిరారణము.

5. పశువుల వృత్తి చేయవలెనని వైశాఖాభివృద్ధికి తీసికొనివచ్చిన విల్లలకు సాక్షులగాను అసభ్యులగుటకును స్థాపించవలెననియు, యాసభము తోని మైస్టరు విల్లలందరి ప్రాంతము, యింటిబుట్టి మైస్టరు కాపితము యాసభవారు నిరారణము.

6. వైశాఖాభివృద్ధికి తీసికొనివచ్చిన విల్లలకు సాక్షులగాను అసభ్యులగుటకును స్థాపించవలెననియు, యాసభము తోని మైస్టరు విల్లలందరి ప్రాంతము, యింటిబుట్టి మైస్టరు కాపితము యాసభవారు నిరారణము.

7. వైశాఖాభివృద్ధికి తీసికొనివచ్చిన విల్లలకు సాక్షులగాను అసభ్యులగుటకును స్థాపించవలెననియు, యాసభము తోని మైస్టరు విల్లలందరి ప్రాంతము, యింటిబుట్టి మైస్టరు కాపితము యాసభవారు నిరారణము.

సంబంధించిన యాసభములను జీవనము చేయుచుండుటకేరను, తదుపర్యంతి కృత్తి నగుటకు యాసభవారు యాసభముల కారణముల గురించిన వారిని తగిన చర్యలు చేయవలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

10. శ్రీమత్తు కర్నూలు కలెక్టరేటు యాసభవారు అభిప్రాయమును యాసభమునందు శ్రీమతి శాంతిలను మొదలగు వారు ఆచార్యుల కలెక్టరేటు వారికిని తీర్మానించుచున్నారు.

11. నిన్ను బాలికలను చేరిన యాసభముల బాలికలను తీర్మానించుచున్న వారు తగిన విధమున సత్కరించుచున్నారు.

12. వివాహాది కారణములకు మేళములకు పోవుటకు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

13. తీర్మానించుచున్న వారిని సత్కరించుచున్నారు.

14. ఈసంఘముల వందల కంటే తక్కువగానున్న వారు తగిన విధమున సత్కరించుచున్నారు.

15. వందల కంటే తక్కువగానున్న వారు తగిన విధమున సత్కరించుచున్నారు.

16. సామాన్య కారణములను తీర్మానించుచున్నారు.

17. పంచముల అప్పకవీరము తొలగించి వారిని సోదర భావముతో చూడవలెనని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

18. ఈసంఘములలోని శ్రీమతి నివారణముల కారణములను తీర్మానించుచున్నారు.

19. కళావంతుల సంఘమునకు ప్రతి సంవత్సరము జరుపుట అవసరమని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

20. ఈసభాసమావేశముల నమలులో నుండుట కొక కార్యనిర్వాహక సంఘమును ఏర్పాటు చేయుటకు సంవత్సరమునకు సమావేశమున కధ్యక్షుల వహించినవారే ఏదాది పాడుగునకు వారి ఆధ్వర్యమున నుండుటకు వద్దకు కాకవలెనని 12 గుండు సభ్యులను ఎన్నుకొనుటకు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

21. ఈసంవత్సర మిదివర కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనడమైంది. (1) కందుల ముల్లారావుగారు కాకినాడ, (2) కాశుల రంగప్పగారు పీఠం బళ్ళారి, (3) ఆళ్ళపాటి రాధమ్మగారు బందరు, (4) యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు మద్రాసు, (5) గుంటూరు ముల్లారావుగారు వెంకటరత్నం, (6) జవంగుల కాశీబాబుగారు బింగళ, (7) పుష్పలక్ష్మి దేవిగారు మదనపాడు, (8) అన్నాపూర్ణ ముల్లారావుగారు పెనకొండ, (9) వంగుల వీరభాస్కరుగారు వెంకటాద్రి, (10) మల్లెల రామకృష్ణగారు మేటూరు, (11) మేటూరు వాగధామయ్యగారు మేటూరు, (12) మేటూరు సరసింబాగారు పెల్లూరు.

నక్సన్ దంతచూరము

ఈ చూరము తేలికమైనదిగా తయారు చేయబడినది. ఇది సంబంధించిన వ్యాధులన్నిటిని సోగిల్లును. డబ్బి 1-కి 2 అణాలు. డబ్బా 1-కి రూ 1-4-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, కి. ఎ. అంబాకా కలెక్టరేటు, తిరువల్లి, తిరువల్లి, తిరువల్లి.

బందరు మున్సిపాలిటీకి తప్పదు కాబడిన

ఒక లేడి హెల్త్ విజిటరు కావలయును

నెలకు జీతము రూ 50 లు కాపురముండుటకు ఇల్లు ఉచితముగా నివ్వబడును. 1924 సం॥ మే నెల ఆఖరువరకు యోగ్యతాపరీక్షలతో సహా దరఖాస్తులను యిదిగవ సంతకము చేసినవారికి పంపుకొనవచ్చును.

మున్సిపల్ ఆఫీసు బందరు 9 వ మే 1924 ఎస్. జగన్నాథరావు నాయుడు ఛైర్ మన్

మామూలుపల్లం ఇనాం విక్రయం

మాగాణి భూములయం దాసక్తిగలవారికిది మంచి తరుణము. అవ్యవధియైన మించిపోవును. త్వరపడుడు.

కృష్ణాజిగ్జిగ్జి, గుడివాడతాలూకా, గుడివాడకు నుండు 6 మైళ్లదూరములో యున్నటువంటి దండిగానపూడి గ్రామములో నె 119 రు య 21-69 టు సర్వదుంబాలా ఇనాం భూమి, ఏకఖండము, చదిరియైనభూమి, ముంతేత కృష్ణకాల్యక్రింద సాగులగునది. భూమి అంతకు సుమారు రు 19-0-0 లు వై చిల్లర ఏలేటా శిస్తుగలది. వారసత్వపుహక్కు మొదలుగాగల ఏదేమైన తగాదాలు లేనిది. సదరుభూమి అంతగాని, కొంతగాని, విక్రయమునకు సిద్ధముగా యున్నది. వలయు వారలు యీక్రింద వివరించిన అడ్డనుకు తాము స్వతహాగా వచ్చిగాని, లేక జాబువారి జవాబు తెప్పించుకొనుటగాని చేయదగును.

యం. చంద్రయ్య ప్రాప్రయిటరు, నెం 8160 రు, వల్లిమిపేట, కింద్రావాడ్, దక్కన్.

25 సం॥ములనుండి సాటిలేని దివ్యవధుని పేరుగాంచినది. గుణములేనిచో వెకము వాసీయబడును

తా వి ఫో రం

ఇతర చిత్తులన్నియు నిష్ఫలము లైనచోట్ల మాత్రాపి ఫోరము కొరకువాడికి అన్నిస్థితులలోను మంచి గుణమిచ్చినది. ఇందులో రసము చేయలేదు, నూతనముగా వచ్చినదానికి 1బుడ్డి చాలును. బుడ్డి 1-కి ధర రు 2-4-0 పోర్టు ఖర్చు 0-6-0.

కలకత్తా మెడికల్ కాలేజీలో అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరు గానున్న డాక్టరు టి. ఎస్. భట్టాచారి గారి కిల్లువ్రాసిరి "లాపి ఫోరము ఇతరవైద్యములకు ఎంతమాత్రము తీసిపోవుటలేదు."

MAGBONUM MEDICAL NOOK 77 Dey Street., P. O. Serampore (Bengal)

టిక్-టాక్ అను గడియారము

ఇది నూతనముగ తయారైనదిగా తయారుచేయబడినది ఇది గోడకు తొలిచుట్టు మిగుల అందమును, సాగునగును ఉండును.

అందులో కనబరచియుండు ప్రకారమే మిక్కిలి అందముగనుండును. నూతనముగ తయారు చేయబడి, ఎల్లకాలమును బాగుగ పనిచేయును. చాలకాలము నమృతముగ పనిచేయును. ఎల్లప్పుడును ఉపయోగించును.

టిక్-టాక్ ధర 1-కి రూ 3-0-0

తెలలఖర్చులు ప్రత్యేకము

వి. ఎస్. వాణిశంకరన్ తెలల పెల్లె నెం. 105. మదరాస్.

అమృతాంజనము

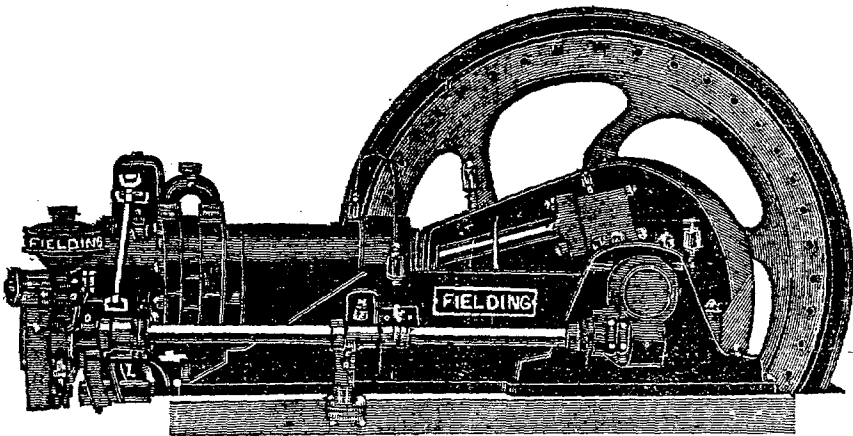
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమృతాంజనములు

సర్వవత్సరపాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును, జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	1	0	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	1	8	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ఖడ్గపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	0	4	0
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము			
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టిపేటి, మద్రాసు.			

“ఫీల్డింగు” ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూ టైపు కోల్డు వేపరైజరు
క్విక్ స్టార్టింగు శమిడికల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ఏప్రిల్ తే 1 ది నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడినవి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు చల్లని స్థితిలో నుండిగనే స్టార్టు కాగల ఈ యింజనులను కొనుటవల్ల అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు ఆయిలు యింజనులకు అయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే అవును. అన్నిసైజులు యెప్పుడున్న స్టాకులో నుంచబడును. మీకు కావలసిన సైజులకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

Telegrams: — Sole Agsnts: D. L. Sastry & Co., Post Box No. 203
MACHINISTS 12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది!!

పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రమునందు వారి లోకావయవర కస్తూరిమాత్రము:—ఈ దివ్యవృక్షము మిక్కిలి విలువయైనకస్తూరి, మంతుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమృతమైన వనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల వైద్యమందువారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-3 ధర్ 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. పా.కింగు, పోస్టుఖర్చువేరు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి ఆనుసానభేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణములున్నవి.

శ్మశ్మరాజరసాయనము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము కలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణముమంటిది. వైద్యాధులను తుదుర్బుటయేగాక మంచిరక్తవృద్ధిని, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును.

మహాభృంగామలకతైలము:—కండ్లుమంటు, నిద్రలేమి, మగస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి, మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు కఠో, నేత్రకఠోగములను తప్పక తుదుర్బును. 0-8-0

జ్వరహరిహరిణి:—ఎత్తరకము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్న ను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0
కాకికేళాంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లు కారుట, మసక గాయమండట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగుకామామగును 0-8-0

మా వైద్యమలన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజను ఒకసారి మావైద్యములు కొనివారికే తెలియును.

పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రమునందు, వైద్యకలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

చేంబరేన్లుగారి వెయిన్ బామ్

వార సెవ్వులు, నడుము, రొప్పి, కాలినగాయములు, కలనొప్పి, పండ్లనొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు

33 దొరకును. (1)

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి మాస్తలానునను, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమా సాలు విచిత్ర వినోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయమచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కిరీటము లేని తలకాయచేత మాంలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గాఢోంటి యిచ్చునున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (411888.6 పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బెంగళు, గుంటూరుజిల్లా, మద్రాసు).

చాకులు-తొరములు

మంగలికత్తులు.

అంధసావధనలే చేయండి. శి. శేలయ్యశని.

కంటితే భరణకాకులగుటకై కాయము.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమిటెడ్

కట్టపల్లి అండ్ లాక్ మేకప్స్ etc.

8081

పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

పేజిగాధిక ఆదేశము: “ఇంద్రజాల” పేర్కావులు.

వెండికే బంగారు

బహుమానము

లాటరీ లేకున్న-అద్భుతమునకు మార్గము లేదు

మోసము లేదు

ఏదైన రాకపోవుటలేదు

పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖర్చుచేసి 32 ఆకలికరిగదా మూర్తి

జను కొనుగు. బలహీనము, అజీర్ణము, మానస కారీ సం

బంధమైన వ్యాధున్నియు పటానంచలైపోవును. దానిని

శుభయోగియవారు “వానియొక్క వెలువ బంగారు

కు” సమానమని తెలుపుచున్నాడు.

పూర్తి కాకులాకనకై వ్రాయుడు.

ఆతంక నిగ్రహ వైద్యశాల,

26 బ్రాడ్వే మదరాసు.